

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Diplomová práce

Bc. Aneta Bartošová

Historie, dějiny školství a kulturní tradice obce Roštín

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: "Historie, dějiny školství a kulturní tradice v obci Roštín" vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce PhDr. Pavla Kopečka, Ph.D., a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu diplomové práce PhDr. Pavlu Kopečkovi, Ph.D., za odborné vedení v průběhu zpracování diplomové práce.

V Olomouci dne:

Podpis:

OBSAH

Úvod	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1. Obec Roštín	7
1.1 Základní údaje o obci Roštín	7
1.2 Kultura v obci Roštín.....	9
1.2.1 Koupaliště Roštín	9
1.2.2 Sokolovna Roštín.....	10
1.2.3 Rekreační areál Kamínka.....	11
1.2.4 Galerie malíř a výtvarník Ctirad Kubošek.....	12
1.2.5 Kina v Roštíně	12
2. Historie obce Roštín	14
2.1 10. - 15. století v obci Roštín.....	14
2.2 16. - 19. století v obci Roštín.....	16
2.3 Roštín v letech 1848-1914.....	17
2.4 I. světová válka v obci Roštín.....	19
2.5 Roštín po I. světové válce.....	21
2.6 Roštín od II. světové války do současnosti.....	21
3. Školství v obci Roštín.....	28
3.1 Mateřská škola	29
3.1.1 Mateřská škola v období 50. let 20. století	29
3.1.2 Mateřská škola v období 60. let.....	32
3.1.3 Mateřská škola v období 70. let.....	34
3.1.4 Mateřská škola v období 80. let.....	35
3.1.5 Mateřská škola v období 90. let.....	36
3.1.6 Mateřská škola od roku 2000	38
3.2 Základní škola v obci Roštín	39
3.2.1 Základní škola v desetiletí 1908-1918.....	40
3.2.2 Základní škola v letech 1918-1938.....	40
3.2.3 Základní škola za II. světové války	42
3.2.4 Základní škola po II. světové válce a v 50. letech 20. století	43
3.2.5 Základní škola v 60. letech	45
3.2.6 Základní škola v 70. letech	45

3.2.7 Základní škola v obnovené demokracii	47
3.2.8 Základní škola po roce 2000.....	48
4. Osobnosti spojené s Roštínem.....	52
4.1 Učitel Jan Mrazík.....	52
4.2 Antonín Mozga.....	55
II. PRAKTICKÁ ČÁST	58
1. Část I. PROJEKT POZNEJ A PŘEDSTAV OBEC ROŠTÍN	58
2. Část II. KOSTEL SV. JAKUBA V POVĚSTECH	71
3. Část III. EXKURZE PO OBCI.....	74
4. Část IV. PRACOVNÍ LIST	75
Závěr.....	78
Seznam použitých zdrojů.....	80

Úvod

Cílem předkládané diplomové práce je zhodnocení stavu a vývoje školství v obci Roštín na Kroměřížsku. Práce se zaměřuje převážně na historii obce a úlohu základní školy v jejím kulturním a společenském životě.

V teoretické části práce poskytnu v samostatných kapitolách základní geografické údaje o obci, stručnou historii osídlení Roštína a stručný přehled kulturní situace v obci. V kapitole sledující kulturní život obce Roštín se zaměřím na úlohu základní školy v této oblasti a na proměny její role ve společnosti obce. Historii školství budu popisovat na základě dostupných pramenů, tedy kronik Mateřské školy v letech 1946-2013, Školní kroniky v letech 1908-1965, 1940-1945 a 1961-2000. Jedná se o prakticky jediný zdroj, který se zabývá školstvím ve sledované oblasti.

Vedle kvantitativních rysů vzdělávání budu sledovat i proměny jeho kvality, upozorním na proměny obsahu školního vzdělávání a budu se věnovat jejich příčinám a důsledkům. Získám velmi cenný materiál pro diskuse se současnými žáky roštínské školy, hlavní přínos prezentovaných faktů spatřuji v možnosti motivovat žáky k tomu, aby si uvědomili hodnotu vzdělání a ocenili možnosti, které jim škola nabízí. Rovněž budu hodnotit působení školy jako společenské instituce, zaměřím se tedy na součinnost školy a politické reprezentace. Pojednám o úloze školy v politickém kontextu různých období 20. a 21. století. Pozornost budu věnovat i historickému průřezu kulturním působením roštínské školy.

Samostatná kapitola bude věnována rodákům, kteří se o oblast školství významně zasloužili.

V praktické části diplomové práce se zaměřím na uplatnění teoretických poznatků získaných rešerší tématu ve vzdělávacím procesu na prvním stupni základní školy. Poznatky budou žákům didakticky zpřístupněny prostřednictvím pracovního listu a osnovy projektu. Navržený projekt bude využitelný zejména v hodinách vlastivědy, ale například i při výuce prvouky, bude obsahovat styčné body s průřezovými tématy zejména s mediální výchovou.

Výstupy diplomové práce podporují u žáků schopnost kooperace i individuální práce se zdroji, rozvíjejí dovednosti potřebné k jejich analýze a interpretaci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Obec Roštín

1.1 Základní údaje o obci Roštín

Roštín je samostatná, katastrální a politická obec ležící ve výšce 320 m.n.m., je jednou z nejstarších obcí v České republice vzdálenou asi 15 km od okresu Kroměříž a náleží pod Zlínský kraj. Název obce je odvozován z její původní polohy na okraji okolních lesů.¹ Obec se rozkládá na severozápadním okraji v podhůří Chřibů a prochází jí značená cykloturistická trasa. Roštín je významnou chatářskou oblastí. Okolí obce je vhodné pro pěší turistiku, koupání, houbaření a v zimním období i výlety na běžkách. Možnost rekreace umocňují také dobré ubytovací a stravovací kapacity v obci a jejím okolí. Nedaleko Roštína se nachází rekreační areál Kamínka, kde je pořádáno mnoho kulturních a společenských akcí.² V katastru obce se také nachází nejvyšší bod mikroregionu - Brdo (587 m.n.m.).³

Z přírodních památek stojí za zmínku stará lípa, rostoucí na pravé straně u cesty z Roštína po Hradské na Vlčák na pokraji lesa. K nejvýznamnějším památkám patří dva kostely: farní kostel zasvěcený sv. Anně z roku 1847 a hřbitovní kostel sv. Jakuba Většího, postaven v barokním stylu, jehož dnešní podoba pochází z roku 1742. Kostel sv. Jakuba spolu se sochou Jana Nepomuckého, která se nachází před kostelem sv. Anny, patří do státní památkové péče.⁴

Farní kostel sv. Anny stojí uprostřed vesnice. Dříve stávala na tomto místě zvonice, která byla nejprve dřevěná a v roce 1701 byla postavena zvonice zděná. Protože kostel sv. Jakuba je za vesnicí a cesta k denním bohoslužbám byla k němu dlouhá, roku 1777 byla postavena kaple sv. Anny. Kamenná kaple, pět metrů dlouhá a tři metry široká, byla přistavena k dosavadní zvonici. Měla i kůr, na který se vystupovalo po schodech, vedoucích zároveň i na věž.⁵ Tato kaple se r. 1847 zbourala, takže z ní zůstaly jen staré zdi a během

¹ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 6.

² *Mikroregion Koryčansko- Zdouncko*. Radějov: zhotovila firma DAPA, 2004. informační mapa.

³ ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdouncko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 36.

⁴ *Mikroregion Koryčansko- Zdouncko*. Radějov: zhotovila firma DAPA, 2004. informační mapa.

⁵ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 44.

dvou let stál v obci kostel se třemi oltáři.⁶ Základní kámen k nové stavbě byl položen 17. srpna 1847 zedníkem Antonínem Čihánkem a představeným obce Antonínem Vrbeckým. Lavice byly do kostela pořízeny v r. 1865. Roku 1887 bylo přistoupeno k opravě kostela, hlavně věže, a také k jeho dostavbě. Byla tedy opravena střecha a věž kostela byla dostavěna do nynější výše. Při těchto pracích byla také opravena popraskaná kostelní klenba. Nové varhany byly postaveny varhanářem M. Strniskou z Uherského Hradiště a v roce 1914 kolaudovány varhaníkem Petzoldem z Olomouce. V roce 1970 byla opravena fasáda kostela. Téměř všechny náklady s tím spojené byly uhrazeny z veřejné sbírky, kterou po obci prováděli členové lidové strany. Při opravě byla také vyměněna střešní krytina.⁷

Kostel sv. Jakuba Většího je památka opředená mnoha legendami. Tento kostel stál ještě dříve než vlastní obec Roštín. V okolí kostela se rozkládala malá vesnička, osada zvaná Jablonná, která koncem středověku zanikla.⁸ Tato dominantní stavba se nachází mezi obcemi Roštín a Cetechovice, na dnes již opuštěném místě na malém kopečku. Dnešní podoba pochází z roku 1742, kdy byla téměř celá znovu postavena. Tato stavba trvala tři roky. Z novějších oprav víme, že v roce 1890 byla na kostel dána nová střecha a věž byla pokryta šifrovým kamenem. V roce 1893 byly opraveny římsy a položena nová kamenná podlaha, která byla přivezena z dolního kostela. Byl nově pozlacen rám oltářního obrazu a kazatelna, vydlabaná z jednoho kusu lipového kmene. Tyto opravy byly financovány vesměs z církevního majetku, různých darů a sbírek místních občanů. Ještě několikrát od roku 1933 byla střecha kostela poškozena silnými větry. Poslední oprava byla provedena v roce 1992. V posledních letech byl kostel a okolní hřbitov několikrát vykraden, proto se obecní rada dohodla s farským úřadem a okresním úřadem na zabudování kovových mříží do oken. Tyto práce byly zadány místnímu kováři panu Petru Novákovi. Z bezpečnostních důvodů byly odstěhovány obrazy a cenné věci, přesto se již nepodařilo zachránit čtyři dřevěné sošky andělů, v barokním stylu, které byly starší než 200 let. Dnes má kostel sv. Jakuba Většího jen to nejnnutnější vybavení pro konání pohřbů.⁹

Obec má základní občanskou vybavenost, včetně pošty a obecního vodovodu. V Roštíně se k roku 2013 nachází jeden obchod a dvě restaurace. Společenský a kulturní život

⁶ ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 36.

⁷ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 44-47.

⁸ ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 10.

⁹ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 48.

se odehrává přes spolkovou, zájmovou činnost a činnost sdružení Sokolovny Roštín. V obci pracuje i Sbor dobrovolných hasičů a myslivecká společnost.¹⁰ V obci se nachází I. stupeň základní školy a škola mateřská, je zde také knihovna a v letním období zde můžeme navštívit koupaliště a tenisové kurty. K velmi zajímavým a často navštěvovaným památkám patří i Roštínská kaple, která byla vybudována v roce 1907.

Z každoročních kulturních akcí je třeba vzpomenout v květnu oslavu Dne matek, v červenci hodky, v prosinci vánoční besídka pořádanou základní a mateřskou školou.¹¹ Obec uvedla roku 2002 do provozu výtopnu na spalování slámy, ze které je rozváděno teplo téměř do všech domácností v obci, její výstavba byla zahájena v roce 1995. Obec Roštín tak svým přístupem šetří životní prostředí. K roku 2013 má obec 720 obyvatel.¹²

1.2 Kultura v obci Roštín

1.2.1 Koupaliště Roštín

V roce 1932 byla uskutečněna stavba koupaliště. Prováděla ji tělovýchovná jednota Sokol. Práce na této stavbě prováděli členové Sokola a ostatní občané zdarma. Koupaliště bylo dokončeno a slavnostně otevřeno 24. července 1932, kdy se konaly první plavecké závody.¹³

Po prohlídce okresním hygienikem bylo v roce 1974 koupaliště uzavřeno z důvodu havarijního stavu nádrže a nevyhovujícího sociálního zařízení, v tomto roce vznikl i oddíl stolního tenisu, vedoucím byl Vladimír Melichárek.¹⁴ V roce 1986 bylo koupaliště i přesto, že nevyhovovalo požadovaným podmínkám, alespoň podstatnou část sezony v provozu a nadále pak fungovalo.¹⁵ Na začátku června v roce 1995 byla v prostorách koupaliště

¹⁰ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

¹¹ *Mikroregion Koryčansko- Zdounecko*. Radějov: zhotovila firma DAPA, 2004. informační mapa.

¹² DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

¹³ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 17.

¹⁴ *Kronika obce Roštín v letech 1961-2000*. s. 42.

¹⁵ *Tamtéž*. s. 150.

zahájena stavba tenisového kurtu a v polovině července téhož roku byl tenisový kurt v provozu.¹⁶

Koupaliště v Roštíně prošlo v roce 2007 generální rekonstrukcí. Byl rekonstruován hlavní bazén, vybudován nový dětský bazén, byla instalována nová technologie napouštění, úpravy a filtrace vody. Také bylo instalováno napojení systému na místní centrální vytápění s možností ohřevu vody v bazénech. Byly rekonstruovány objekty šaten, sociálního zařízení a bufetu. Dále byly provedeny kompletní terénní úpravy a nové oplocení areálu. Celková hodnota díla rekonstrukce byla cca 25 milionů korun. Od 1. 8. 2007 je koupaliště v provozu. Současným provozovatelem je firma Mrazírny Bohemia, s.r.o.¹⁷

1.2.2 Sokolovna Roštín

V květnu 1946 tělovýchovná jednota Sokol, založená v roce 1911, koupila od manželů Kyliánových dům a část stodoly od Josefa Kvasničky a přestavbou zbudovala sokolovnu.¹⁸ V roce 1953 Tělovýchovná jednota Sokol založila v Roštíně oddíl kopané.¹⁹

V 70. letech Roštín neměl žádné místnosti, které by sloužily ke kulturnímu dění. Sokolovna byla školní tělocvičnou a jedna místnost v sokolovně sloužila jako knihovna.²⁰

1. května 1973 byla otevřena sauna, která byla přílehlou součástí sokolovny.²¹

Celá sokolovna byla v roce 2003 rekonstruována. Obecní úřad se rozhodl budovu, která v posledních letech jen chátrala, opravit a využít jako tělocvičnu pro zdejší školu. Začátkem jara začala obec Roštín s přípravami rekonstrukce a v době prázdnin přistoupila k demolicím starých prvků, podřezávání zdiva, vytrhávání starých podlah, oken a dveří. Z původní stavby zůstaly jen obvodové zdi. Stavba byla zkolaudována na přelomu listopadu a prosince. V závěru roku mohly roštínské děti nejen cvičit, ale využívat i jiné prostory. Celá rekonstrukce si vyžádala investici ve výši 15 milionů korun. Finanční prostředky se obci

¹⁶ Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 231-232.

¹⁷ *Koupaliště Roštín* [online]. [cit. 5. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.rostin.cz/koupaliste.html>>.

¹⁸ Pamětní kniha obce Roštína. s. 211-213.

¹⁹ Tamtéž. s. 380.

²⁰ Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 26.

²¹ Tamtéž. s. 40.

podářilo získat přímo ze státního rozpočtu. K roku 2013 využívají budovu plně nejen děti, ale i veřejnost.²²

V dnešní době sokolovna Roštín nabízí možnost pořádání kulturních akcí, dětských táborů, sportovních soustředění, turnajů, škol v přírodě, cvičebních víkendů, kurzů a firemních školení. Své prostory, zejména učebnu, sál a ubytovnu nabízí také k pronájmu. Ubytovna je určena pro 48 osob, učebna s dataprojektorem a připojením na internet pro 40 osob. Je možné využít dětské hřiště v areálu, travnaté hřiště vzdálené 200 m i osvětlené víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Nachází se zde také sauna s vířivou vanou.²³

1.2.3 Rekreační areál Kamínka

Rekreační areál Kamínka Roštín se nachází uprostřed Chřibských lesů, 17 km jihozápadně od města Kroměříž. Okolím vedou řádně značené turistické stezky, cyklotrasy i hipostezka. Pravidelně se zde pořádají různé sportovní, kulturní, školní, rodinné a firemní akce. Areál nabízí nejen stylovou Jelínkovu restauraci se zastřešenou terasou, možnosti ubytování a sociální zázemí, ale také víceúčelovou sportovní plochu, písčité i travnaté hřiště, venkovní dětské hřiště a upravená ohniště. Vstup na hřiště a sportoviště je bezplatný.

Areál Kamínka je otevřen od roku 1995, provozuje ho akciová společnost Pohoda Klub a vedoucím areálu je Rostislav Dozbaba. Od března do listopadu je zde naplánováno přes 30 akcí pro různé věkové skupiny, od dětských táborů, Pohádkové Kamínky přes nejrůznější sportovní turnaje, relaxační víkend pro ženy, gastronomické víkendy, Folkparádu až po nejoblíbenější akci Pivní slavnosti.²⁴

Krásné prostředí a prostory jsou často využívány pro konání svateb či jiných rodinných oslav nebo rekreací. Poskytuje se zde zázemí školením nebo outdoorovým setkáním zaměstnanců firem a nabízí se možnost pronájmu celého areálu i restaurace dle požadavků včetně přípravy gurmánských specialit.

²² Sokolovna v Roštíně bude sloužit školákům už letos. *Zlínský deník*, 2003, č. 265. s. 9.

²³ *Sokolovna Roštín* [online]. [cit. 5. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.sokolovnarostin.cz/index.html>>.

²⁴ Areál Kamínka navštívilo letos přes deset tisíc lidí. *HIT*, 2002, č. 44. s. 13.

Každoročně se zde pro děti pořádají tematické tvořivé dílny:

Velikonoce - pletení pomlázek, malování vajíček ...

Halloween - dlabání dýní ...

Advent - zdobení perníčků ... ²⁵

1.2.4 Galerie malíř a výtvarník Ctirad Kubošek

Ctirad Kubošek se vzdělával u akademického malíře René Hábla ve Zlíně a také jezdil na stáže do jižních Čech k akademickému malíři Františku Strakovi. Malování se věnuje již více než dvacet let. Používá techniku olejomalby na plátně. Ztvárňuje zejména staré hrady, zámky a městskou architekturu, tak jak ji viděli naši předkové. Maluje podle dochovaných záznamů v kronikách a archivních materiálů. Namaloval i několik portrétů. Maluje obrazy také na zakázku, nejčastěji jsou to krajiny.²⁶

Ctirad Kubošek nechce, aby jeho galerie sloužila vyloženě jako obchod. Přál by si, aby se u něj každý cítil jako na návštěvě. S hostem rád zapálí svíčku, popije víno a atmosféru oživí i klasickou hudbou, která galerií zní. V jeho galerii jsou ke zhlédnutí nejen obrazy, ale také plastiky, sochy, starý nábytek, umělecké kování Petra Nováka a sochy Viléma Čecha, rodáků z Roštína.²⁷

1.2.5 Kina v Roštíně

Důležitou událostí v dějinách obce bylo zřízení kina v horním hostinci (dnešní hospoda U Lípy), žádost byla podána už v roce 1946, ale nájemní smlouva s majitelkou Annou Valentovou byla podepsána až o tři roky později, tedy v roce 1949. Promítačem se stal František Klenovský a pokladníkem byl Karel Zachař. V roce 1949 se promítalo 29 filmů a konalo se zde 72 představení. V sále bylo 182 míst k sezení. Dříve se v tomto sále pořádaly

²⁵ *Rekreační areál Kamínka* [online]. [cit. 6. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.kaminka.cz/nabidka-arealu.html>>.

²⁶ *Galerie Ctirad Kubošek* [online]. [cit. 12. 5. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.kubosek.cz/index.html>>.

²⁷ KOŘÍNKOVÁ, M. Ctirad Kubošek: „Otevírám galerii, kde lišky dávají dobrou noc.“ *Týdeník Kroměřížska*, 2007, č. 33, s. 6.

taneční zábavy a hrálo se zde divadlo.²⁸ Kinosál v budově horního hostince byl ale za 20 let naprosto nevyhovující k dalšímu provozování kina a v roce 1972 zde bylo promítání filmů zastaveno.²⁹

Obci Roštín byla v roce 1971 udělena „Československá cena míru“ za budovatelské úsilí a budování lepšího života.³⁰

Na podzim roku 1968 se začalo s přípravnými pracemi na zřízení letního kina. K tomuto účelu byl vyhlédnut bývalý kamenolom na trati „Jabůrky“ na kraji lesa. Promítání bylo zahájeno 14. června 1969 filmem „Angelika“.³¹

V závěru provozní sezony letního kina v roce 1985 byl celý areál propůjčen Československému státnímu filmu studia Gottwaldov, které zde natáčelo scény pro film „Pětka s hvězdičkou“. 69 občanů z Roštína dokonce účinkovalo při natáčení.³²

Od roku 2000 se přestalo v letním kině promítat. V dnešní konkurenci jen málokterá malá kina obstojí. Provoz byl v posledních letech ztrátový, klesala návštěvnost, byly potíže s financováním, chováním filmových distributorů a také potíže v majetkoprávních vztazích, protože pozemky areálu patří Lesům České republiky, zatímco stavby jsou majetkem obce.³³

²⁸ Pamětní kniha obce Roštín. s. 264-265.

²⁹ Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 39.

³⁰ Tamtéž. s. 22.

³¹ Tamtéž. s. 34.

³² Tamtéž. s. 133.

³³ ZRNA, P.: Další kino skončilo v Roštíně. *Zlínské noviny*, 2002, č. 154. s. 12.

2. Historie obce Roštín

Z vykopávek a různých nálezů, zvláště v okolí kostela sv. Jakuba, se lze domnívat, že slovanské kmeny za doby Velkomoravské říše měly v místech Chřibů své důležité stanoviště. Pohoří Chřibů, obzvláště v úseku Koryčany, Střilky, Roštín až Kostelany, mělo v dobách Velkomoravské říše své důležité strážní poslání. Bylo to první obranné pásmo jižní Moravy. Roštín je jednou z nejstarších obcí v okrese Kroměříž. Doby jeho vzniku nelze již dnes s přesností určit.³⁴

Stopy nejstaršího osídlení však podle archeologických nálezů na lokalitě Hradisko pocházejí už z pravěku. Kosterní nálezy lidu se zvoncovými poháry svědčí, že zde lidé žili již ve starší době bronzové. Rovněž byly nalezeny předměty z doby keltského a mladohradištního osídlení, jako bronzová sekerka s tulejkou,³⁵ mladolužnická keramika, bronzové jehlice apod.³⁶

2.1 10. - 15. století v obci Roštín

První písemná zmínka o Roštíně pochází z počátku roku 1240. Touto zmínkou je listina, kterou král Václav I. potvrzuje výsady a državy kláštera hradištského.³⁷ V další listině jen o deset let mladší, tedy z roku 1250, kterou vydal papež Inocenc IV. a ve které bere do zvláštní ochrany klášter velehradský, se celá ves Roštín připomíná jako majetek tohoto kláštera.³⁸

K obrannému pásmu jižní Moravy patřily nejen hrady Cimburk a střílecký hrad, ale i v Roštíně stával hrad nebo tvrz v lese na kopci nad kapličkou, kde se dodnes říká „Na Hradisku“ nebo „Hradisko“.³⁹ Roštín křižovaly také kupecké cesty, které spojovaly hrady Buchlov a Cimburk. Dodnes nese název jedna z tratí „Hradská“. Z vyprávění, které hovoří

³⁴ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 5.

³⁵ Tulejka je kovová objímka válcovitého nebo kornoutovitého tvaru, do níž se nasazuje násada či topůrko nástroje nebo zbraně.

³⁶ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

³⁷ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 27.

³⁸ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 7.

³⁹ Tamtéž. s. 5.

o tom, že se při rozšiřování silnice narazilo u Jakoubka na zbytky sklepení, se tak dochovaly zvěsti o podzemní chodbě, která spojovala kostel sv. Jakuba s místem zvaným „Chlum“.

Jméno Roštín se v historických záznamech často plete s obcí Roštění na Holešovsku. V kterých místech se tehdejší osada, která byla prapůvodem Roštína, nacházela, již dnes s přesností nikdo neví. V okolí sv. Jakuba stávala v dávných dobách osada zvaná Jablonná. Údajně byla za doby nájездů Tatarů vypálena. Rozkládala se směrem od sv. Jakuba ve směru k Cetechovicím. Pravdivější se zdá ovšem ta verze, podle které bývalý dvůr byl tvrzí, kolem níž se rozrůstala osada. Napřed směrem na Cetechovice a pak ostatní části. Zdá se, že tuto verzi také potvrzuje zápis z roku 1360, kdy byl uveden jako majitel statku v Roštíně údajný pan Beneda z Roštína.

Nejstarší zápis v deskách zemských o obci Roštín pochází z roku 1351. Tímto zápisem Anka, vdova Jiřikova z Roštína, vešla do spolumajitelství se svým otcem Ješkem z Domanína.⁴⁰ Jako celek nebyl Roštín nikdy v držení žádného majitele, nebyl tedy nikdy samostatným panstvím. Byl až do 16. století v rukou několika majitelů.⁴¹ Tak roku 1360 vlastnil část vsi Racek ze Zborovic a z této části prodal půl lánu a krčmu Vlčkovi a Sudkovi a jejich sestře Jitce z Roštína. Tuto část prodal Vlček, který byl knězem, roku 1368 zdouneckému rychtáři Hodslavovi. V roce 1373 nechal Bedřich z Roštína svým bratrům dvůr, tři lány a krčmu. Po zdouneckém rychtáři Hodslavovi dědil jeho díl Roštína syn Seidlín, kněz zdounecký, který hned vše prodal Janovi z Roštína. Pozdějších majitelů se vystřídalo ještě několik, roku 1420 to byla Eliška z Roštína, roku 1480 Čeněk z Roštína.⁴²

Přibližně od roku 1500 již větší část obce přešla z majetku církevního do světských rukou, prvním majitelem byl Zikmund Pedlnický z Choltic. Zbytek obce náležel v 16. - 18. století řádu jezuitů. Obec značně utrpěla v době třicetileté války a při tatarském vpádu v roce 1663, kdy větší část byla vypálena.⁴³

⁴⁰ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 28.

⁴¹ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 7.

⁴² Tamtéž. s. 8.

⁴³ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

2.2 16. - 19. století v obci Roštín

Začátkem století šestnáctého, tedy kolem roku 1500, došlo konečně ke konsolidaci ve vlastnických poměrech obce Roštína. Roku 1500 byla již celá část Roštína (kromě té, která náležela klášteru hradištskému a části zdounecké, která patřila jezuitskému řádu) v rukou Zigmunda Sedlnického z Choltic.⁴⁴

Roku 1517 Jiřík z Kokor, který měl ve vlastnictví statek cetechovický, ho spojil s částí Roštína. V roce 1522 směnnou smlouvou přešel k Cetechovicím i onen díl, který držel klášter hradištský u Olomouce. Smlouvu schválil král Ferdinand I. a v roce 1555 byla vložena do zemských desek. Jeden čas přešla k Cetechovicím celá část Roštína, která Cetechovicím zůstala až do zrušení poddanství.⁴⁵

V roce 1646 koupil Cetechovice s Roštínem a Honěnicemi Jan z Rottalu, majitel Holešova, který vše předal roku 1655 Melicharovi z Ledenic (nejvyšší písař markrabství moravského).⁴⁶ Na chvíli byl Roštín od Cetechovic odtržen, ale když pak byly obě sousední panství Střílky a Cetechovice v roce 1739 spojeny, vrátil se zase Roštín k Cetechovicím. Roštín neměl samostatnou duchovní správu, a proto patřil až do roku 1765 pod panství Střílky.⁴⁷ Jedna část Roštína patřila také Zdounekům, byly to čtyři domy staré osedlé, jeden dům nový osedlý, dva domy nové pusté a 26 starých pustých. Roštín byl tak rozdělen na dvě části - $\frac{3}{4}$ panství patřilo cetechovsko-střílecké vrchnosti a $\frac{1}{4}$ vrchnosti zdounecké. Bylo tomu tak až do zrušení poddanství.

Třicetiletou válkou velice ves utrpěla. Co nezničila válka, padlo za oběť v roce 1663 tatarskému vpádu, kdy byly založeným ohněm zničeny mnohé domy.⁴⁸ Tataři již v létě 1662 vypravili na celou Moravu přes 40 zvědů, kteří byli oblečeni do roucha kněžského nebo mnišského, aby vyzvěděli, jaké jsou na Moravě obce, jak hrazené, jaké jsou řeky a silnice, které jsou nejkratší a nejbezpečnější cesty, kolik je kde lidu, co lidé na Moravě říkají a dělají apod.⁴⁹

⁴⁴ PEŘINKA, F., V. *Zdounecký okres. Část 3. Zdounky*: [Littera], 2001. s. 295-460. Peřinkova místopisná monografie; část 3. Vlastivěda moravská. Díl 3; 2. s. 306.

⁴⁵ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 30.

⁴⁶ ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 14.

⁴⁷ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 30- 31.

⁴⁸ Tamtéž. s. 31.

⁴⁹ PEŘINKA, F., V. *Dějiny města Kroměříže let 1619-1695, díl II*. Kroměříž: Národní výbor, 1947. s. 540.

V roce 1755 se shledalo při polní kontrole, že poddaní ve stříleckém dílu užívají 461 měr polí, o kterých vrchnost neměla ani tušení a ze kterých poddaní nic neplatili. Na naléhání vrchnosti se roštínští poddaní zavázali, že od 1. ledna 1756 budou z těchto polí platit. Když byl v roce 1849 vydán patent o zrušení roboty, začali se roštínští obyvatelé bránit tomuto poplatku a současně se dožadovali vyvázání z robotních povinností. Zatímco vrchnost zdounecká se dohodla na vyvázání se svými poddanými hned roku 1850, střílecká vrchnost tento počín stále oddalovala. A tak mezi stříleckou vrchností a poddanými v obci k tomuto panství byl vztah velmi napjatý.⁵⁰ V roce 1857 došla na obecní úřad zpráva, že občané Roštína spor s vrchností o pozemky prohráli, a tak jim byly odebrány.⁵¹

Lidé a hlavně ženy se rozběhli do polí, aby zabránili přiorávání pozemků, došlo k hádkám a někde i k rvačkám a zranění panských pacholků. V obci byla tedy úplná rebelie. A tak již druhého dne bylo z rozkazu krajského úřadu vysláno do Roštína z Kroměříže pěší vojsko, vojsko na koních a četnictvo. V Roštíně byl pravý stav obležení a znovu začalo odebírání polí, tentokrát za vojenské asistence. Několik občanů i žen bylo zatčeno a na vojenských vozech odvezeno do věznice v Uherském Hradišti. Mezi zatčenými byl i rychtář Antonín Vrbecký, dále radní Jan Valenta-Matěják, radní Antonín Navrátil i s manželkou, která byla v jiném stavu a ve věznici porodila.⁵²

2.3 Roštín v letech 1848-1914

Po roce 1848, tedy po zrušení poddanství, mohli lidé volně svobodně dýchat, začalo se v nich probouzet vlastenectví, vědomí příslušnosti k utlačovanému národu, k jeho bohaté a slavné historii. Po tomto roce tedy nastala i v Roštíně doba rozvoje kulturního života, pokud to úřady, dosud rakouské a národu nepřítelští, dovolovaly. Byli to učitelé a kněží, kteří stáli v čele tohoto probuzení. Kupovali a přinášeli do vsi knihy, časopisy a nacvičovali divadelní představení.⁵³

Roku 1854 byla založena dechová kapela „Rošťanka“. Do radosti ze zrušení roboty zasáhl těžce a rušivě jeden rok. Bylo to v roce 1866, kdy vypukla válka mezi Pruskem a Rakouskem. Rakouská vojska byla poražena 5. července u Hradce Králové. Pruské vojsko

⁵⁰ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 10-11.

⁵¹ Tamtéž. s. 11.

⁵² FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 33-34.

⁵³ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 13.

bylo pak ubytováno na Moravě a po celý měsíc i v obci Roštín. Odtáhlo teprve okolo 20. září. Poměry vyvolané tímto stavem měly za následek hlad, bídu, utrpení a nemoci obyvatel. V Roštíně vypukla cholera, při které zemřelo 70 občanů. Onemocněl i tehdejší farář P. Růžička, který se později uzdravil, ale jeho matka a teprve dva roky ženatý bratr zemřeli oba v jenom dnu. Byl to jeden z nejtěžších roků v historii Roštína.⁵⁴

Po válečných útrapách se kulturní život v obci opět obnovil. V roce 1872 byla poprvé v Roštíně založena také školní knihovna za nadučitele Pazdírka, u kterého nastoupil na učitelské místo Jan Mrazík, jemuž budu v mé diplomové práci věnovat samostatnou kapitolu. Později v roce 1880 byla založena knihovna učitelská a knihovna veřejná. Byl to vlastně čtenářský spolek, který byl v roce 1887 přejmenován na čtenářsko-pěvecký spolek Svatopluk.⁵⁵

V roce 1880 bylo v Roštíně 217 domů, 1121 obyvatel a z toho 12 obyvatel, kteří patřili k německé národnosti.⁵⁶ V obci začal spolkový život. V roce 1881 byl založen požární sbor, spolek veteránů (tj. vojenských vysloužilců). V roce 1904 hospodářský spolek, roku 1911 Omladina a roku 1922 Orel. O dva roky později, v roce 1924, byl založen Sokol.⁵⁷

Obyvatelé obce se živili především zemědělstvím. Značný rozvoj v oblasti hospodaření, kultury a společenského života nastal právě až ve druhé polovině 19. století. Kromě zemědělství vznikly i různé živnosti (především stolařské), vyráběly se zde např. proslulé fukary.⁵⁸ Za zmínku stojí i kovářství a knihařství, kde se vyráběly betlémy.⁵⁹ Rolníci začali přemýšlet, hledat nové a lepší formy hospodaření, četli odborné časopisy a hledali rady od zkušenějších. Jméno stolaře Jakuba Kyseláka bylo známo v širokém okolí pro jeho zmodernizované fukary na obilí, které vyráběl už od roku 1880 a jezdili si pro ně lidé opravdu z daleka. Ve vesnici bylo hodně stolařů, kovář a také knihař. Technika a mechanizace začala stále více pronikat do řemeslných a zemědělských prací. V roce 1890 koupilo společně několik rolníků první parní mlátičku. Velmi se osvědčila a vypomáhali s ní i jiným zemědělcům.

S výstavbou elektrické sítě se začalo v Roštíně počátkem roku 1914. Poprvé se v Roštíně rozsvítilo světlo dne 12. května 1914 v horním hostinci u Kurečků při svatbě Josefa Žurmana s Filomérou Rozmaelovou.

⁵⁴ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 35-36.

⁵⁵ Tamtéž. s. 35.

⁵⁶ BARTOŠ, J. *Historický místopis Moravy a Slezska*. Ostrava: Profil, 1978. s. 267.

⁵⁷ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 35.

⁵⁸ Fukarem rozumíme stroj určený na čištění obilí.

⁵⁹ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

V té době byla elektrifikace velkou vzácností a nemohla se jí pochlubit mnohá města, natož vesnice. Byl to velký technický pokrok a úžasná pomoc, zvláště v době první světové války, kdy byl nedostatek petroleje.⁶⁰

2.4 I. světová válka v obci Roštín

Začátkem srpna roku 1914 byla vyhlášena v Roštíně mobilizace. Do obce přijelo auto, které přivezlo vyhlášky, které byly ihned vylepeny.⁶¹ Hned na začátku a po celou dobu války se vymáhaly na občanech a obci válečné půjčky. Byly dokonce vymáhány vyhrožováním. V některých případech byli propuštění rolníci nuceni k upisování, a pokud se neupsali, rukovali znovu.⁶²

Odchodem mužů na vojnu se projevil nedostatek mužských sil pro polní práce. O žních museli starci, ženy a stařeny kosit obilí a při svážení musely ženy jezdit s potahy. Ženy také oraly a sely. Nedostatek drobných mincí se objevil hned na začátku mobilizace. Kdo přišel do obchodu nebo hostince, musel nakoupit za celou deseti- nebo dvacetikorunu. Roztrhávaly se dvoukoruny papírové, které byly vydány, aby nahradily nedostatek drobných mincí. Obyvatelé zatajovali zásoby potravin, obyčejně mouku a omastek. Ti, kteří neměli žádnou půdu, měli větší bídu, protože na lístky vydávaná mouka nestačila. Za každou práci se platilo potravinami. Chléb byl připravován ze zkažené mouky. Do mouky byla přimíchávána sádra, písek, mleté kukuřičné palice, sláma. Objevil se také velký nedostatek dřeva a uhlí, které bylo také směňováno za obilí. Z nařízení politického úřadu bylo každé obci vyměřeno, kolik má odvést obilí, sena a slámy. Máslo a tvaroh se musely také odevzdávat, a kdo tak neučinil, byl pokutován. Komise chodila a stále kontrolovala i mlýn, zda se nemele obilí bez povolení.⁶³

V roce 1917 byly odebrány z chrámové věže dva velké zvony. Rovněž byl vyrabován hrací stroj varhan a cínové píšťaly byly zabaveny pro válečné potřeby. Po válce byly varhany opět opraveny, ovšem oprava byla dražší než koupě nových.⁶⁴

⁶⁰ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 14-16.

⁶¹ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 37.

⁶² Tamtéž. s. 39.

⁶³ Tamtéž. s. 37-38.

⁶⁴ Tamtéž. s. 39.

Ve škole pletly starší žačky ponožky, nátepničky a šály, které se odesílaly do nemocnice nebo vojákům přímo na frontu. Rovněž ubývalo práce, zatímco nezaměstnaných přibývalo. Chudší rodiny, jejichž živitelé byli na vojně, dostávaly měsíční podpory. Rodin, které obec podporovala, bylo asi 130.⁶⁵

Z obce bylo na frontu odvedeno 207 mužů a těm, kteří ve válce padli, byl roku 1928 zhotoven pomník.⁶⁶ Raněných bylo 17 a své životy v bojích ztratili tito lidé: František Pek, Josef Černohorský, Cyril Prachař, Josef Zikmund, Štěpán Šamánek, Matěj Valach, Vilém Daněk, Vincenc Vymazal, František Dvořan, Antonín Černohorský, František Slatina, František Krejčíř, František Hrdlička, Adolf Havlíček, Alois Zikmund, Josef Vršecký, Antonín Kopeček, Karel Hurdes. Následkem zranění zemřeli: Jan Růžička, Josef Šušlík, František Valach, František Strouhal, Inocenc Kubáček, Dominik Čihánek, Alois Straka, Josef Zapletal. Do zahraničních legií vstoupili: František Petlach, Jan Gavenda, Josef Šenkyřík, František Valenta, Vladimír Šembera, Fabián Mrhálek, František Klabal, Josef Kvasnička.⁶⁷

Za války byl starostou Roštína Josef Navrátil, podle nařízení politického úřadu vykonával tento úřad do šedesáti let a pak se funkce vzdal. Po něm nastoupil bývalý první radní Josef Valenta. Ten úřad podle nařízení zastával až do doby převratu, kdy byl sociálními demokraty zvolen František Kubáček. Za tohoto úřadování byla poprvé vyplácena podpora v nezaměstnanosti.

Začátkem roku 1918 začali vojáci své dovolené svévolně prodlužovat. Skrývali se buď doma, nebo v buchlovských lesích. Pro jídlo a jiné potřeby si chodili do vsi. Lidé se jich báli a dávali jim, o co si řekli.

28. října 1918 se dočkal český národ své samostatnosti. Uvědomění o tomto převratu obdržel obecní úřad telegraficky. 23. listopadu byl pořádán slavnostní průvod s hudbou přes náves. Dne 27. dubna 1919 byla pořádána slavnost sázení lípy Svobody.⁶⁸

⁶⁵ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 38.

⁶⁶ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

⁶⁷ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 38; pamětní kniha obce Roštína. s. 48-53.

⁶⁸ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 39.

2.5 Roštín po I. světové válce

Roku 1921 bylo v Roštíně 1174 obyvatel, 246 domů, v nichž žilo 1158 občanů české národnosti, 1 občan německé národnosti a 15 občanů jiné národnosti.⁶⁹

Pomník obětem I. světové války byl 28. října 1928 slavnostně umístěn v průčelí dnešního náměstí. Desáté výročí republiky československé připomněla velká oslava s lampionovým průvodem.⁷⁰ Na pomníku jsou vytesána jména občanů Roštína padlých za I. světové války a po ukončení II. světové války na něm přibyla další jména těch, kteří zemřeli za řádění fašismu. Pomník zdobí bysta prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Tento pomník zhotovil roštínský rodák pan Petr Kubáček z Morkovic.⁷¹

K dalšímu rozvoji obce postupně docházelo ve třicátých letech 20. století, kdy byl například již v roce 1928 vybudován obecní vodovod.⁷² Po regulaci potoka Olšinky v roce 1926 a konečných úpravách cesty kolem uvedeného potoka se započalo s realizací stavby vodovodu v obci. Tato akce byla dlouho plánovaná. Plány byly vypracovány již v roce 1912, ale stavbu přerušila I. světová válka. V roce 1927 byl původní uvedený plán přepracován. Do projektu bylo doplněno prodloužení vodovodu do dalších částí ulic v obci, které byly původně opomenuty, tím se upravil rozpočet z částky 370.000 korun na částku 500.000 korun. Vzorek vody byl zaslán k chemickému rozboru, zdroj byl shledán dobrým. V roce 1927 byly splněny všechny formalities pro realizaci stavby, která mohla být v roce 1928 zahájena. Od ministerstva zemědělství bylo poté zasláno povolení. Stavba byla zadána firmě Kunc a Káš v Hranicích. Obec si na stavbu musela vzít půjčku s úrokovou sazbou 6 % splatnou nejdéle do 20 let.⁷³

Dne 12. července se začalo s prací a 21. října byla slavnostně puštěna voda z rezervoáru do obce. V ten den již také tekla voda u některých občanů doma z kohoutků. Veškeré práce byly ukončeny 10. prosince roku 1928. Kolaudace stavby byla provedena

⁶⁹ BARTOŠ, J. *Historický místopis Moravy a Slezska*. Svazek VI. Ostrava: Profil, 1978. s. 267.

⁷⁰ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 17.

⁷¹ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 40.

⁷² DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

⁷³ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 16.

až 24. října 1929. Velké zásluhy na této akci měli tehdejší starosta pan František Menšík a p. farář Konečný, kteří svými známostmi dosáhli značných finančních výhod pro Roštín.⁷⁴

Ke vzpomínkám na třicátá léta 20. století v obci Roštín patřil stavební rozvoj obce, bohatá činnost Sokola, Orla a hasičů a vzrůstající význam Roštína a okolí jako rekreační oblasti.⁷⁵

Při volbách v roce 1935 přišlo k volbám 596 voličů, což byla asi polovina z počtu obyvatel. Největší počet hlasů, a to 151, získala Komunistická strana Čech a hned za ní v pořadí se umístila Československá lidová strana se 143 hlasy.⁷⁶

2.6 Roštín od II. světové války do současnosti

Léta druhé světové války byla spojena s válečným hospodařením, vzdorem vůči nacistické okupaci i otevřeným odporem, jehož výrazem bylo mimo jiné i partyzánské hnutí v blízkém okolí obce.

Od jara 1944 přestalo být roštínské polesí místem, kde se pohybují pouze turisté nebo dělníci. Čím dál častější výskyt neznámých osob zavadával důvod k úvahám, že se v chřibských lesích začínají formovat odbojové skupiny. V lednu roku 1945 se zformoval partyzánský oddíl Olga pod vedením Josefa Houfka a Olgy Františákové. Oddíl měl 120 mužů.⁷⁷

Velitel oddílu Olga Josef Houfek byl mocichtivý primitiv, který diskreditoval pověst partyzánů řadou neuvážených skutků a zbabělých zločinů. Kázeň v oddíle si nesjednával bojovou reputací, ale zastrahováním a exemplárními tresty.⁷⁸ Bylo mu 25 let a pocházel z Prahy. V roce 1943 nabídl služby Němcům a o rok později přešel k I. partyzánské brigádě Jana Žižky na Slovensko a odtud odešel na Moravu s úkolem vytvořit partyzánskou skupinu v oblasti Chřib. V poměrně krátké době vytvořil kolem sebe skupinu lidí pronásledovaných fašisty, proti kterým bojoval. V oddíle zavedl krutovládu, a proto podnikali členové jeho

⁷⁴ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 41.

⁷⁵ Tamtéž. s. 42.

⁷⁶ BARTOŠ, J. *Historický místopis Moravy a Slezska*. Ostrava: Profil, 1978. s. 267.

⁷⁷ SLADKOWSKI, M. a kol. *Z Bunče na Kamínku za příběhy Chřibů*. Vizovice: RUDOLF JELÍNEK a.s., 2009. s. 35.

⁷⁸ Tamtéž. s. 75.

oddílu akce bez jeho vědomí.⁷⁹

Partyzáni se v prvních týdnech snažili především vyzbrojit, proto přepadávali odlehlé myslivny a dvory. Na jejich činnost reagovala německá okupační moc v polovině února 1945 povoláním oddílu zvláštního určení (Jagdkomanda). Tento oddíl měl sídlo v Litenčicích a podléhala mu další tři Jagdkomanda. Jedno z nich obsadilo opuštěnou turistickou chatu na Bunči.⁸⁰

Nepříjemné chvíle prožili roštínští občané ze dne 22. - 23. dubna 1945, kdy do Roštína přijel další oddíl SS-Jagdkomanda z Litenčic, aby potlačil partyzánskou činnost v roštínských lesích. Osamocená vila Tichého na úpatí Brda byla dějištěm partyzánského boje. Přesila Jagdkomanda zdolala obranu partyzánského oddílu. Roštínští partyzáni Antonín Hlavinka, Jaroslav Váňa, Antonín Skácel a Oldřich Gremlica byli zajati. Při výslechu byli tři členové oddílu umučeni, těžce zraněný Gremlica zůstal naživu.⁸¹

Jagdkomando, které obsadilo opuštěnou turistickou chatu na Bunči, se z ní 23. dubna 1945 stáhlo do svého sídla v Litenčicích. Poté se v chatě nakrátko usídlil oddíl Hitlerjugend, ale ten byl 27. dubna odvolán. O dva dny později Němci chatu na Bunči vypálili.⁸² Koncem dubna 1945 byl Roštín plný německých vojáků, ale k bojům nedošlo. Němci ustoupili 30. dubna a následující den obec obsadily rumunské jednotky. 1. května nastal den osvobození, 34 fašistů utrpělo v posledních bojích smrtelná zranění.⁸³ Partyzáni skončili svou bojovou cestu ve svazku Rudé armády až daleko za Prahou, kam byli povoláni 5. května 1945.⁸⁴

Dne 25. května byli všichni stateční bojovníci pohřbeni za velké účasti lidu ze širokého okolí do společného hrobu. Nad hrobem se rozloučil s mrtvými bojovníky učitel František Bukač a jménem obce jim poděkoval za statečné činy. Vzpomněl také, že jejich zásluhou Roštín nepostihl osud Lidic a Ležáků. Proto je na jejich pomníku nápis: „Zemřeli, abychom my žili“.⁸⁵

Poválečné období přineslo národní svobodu a obnovu, ale také změny v historicky vžitých a osvědčených formách hospodářského, politického, společenského a kulturního

⁷⁹ GREMLICA, O. Účastník odboje vzpomíná. *Kroměřížská jiskra*, 1965. ročník 16, č. 19. s. 2.

⁸⁰ SLADKOWSKI, M. a kol., *Z Bunče na Kamínku za příběhy Chřibů*. Vizovice: RUDOLF JELÍNEK a.s., 2009. s. 35.

⁸¹ Z bojů o osvobození Roštína. *Kroměřížská jiskra*, 1960. ročník 11, č. 15. s. 3.

⁸² SLADKOWSKI, M. a kol. *Z Bunče na Kamínku za příběhy Chřibů*. Vizovice: RUDOLF JELÍNEK a.s., 2009. s. 37.

⁸³ Tamtéž. s. 75.

⁸⁴ OCÁSEK, J. Vítězný boj u Roštína. *Kroměřížská jiskra*, 1976. ročník 27, č. 16. s. 3.

⁸⁵ Stalo se před 20 lety v Roštíně. *Kroměřížská jiskra*, 1965. ročník 16, č. 16. s. 2.

života. Násilná forma kolektivizace zemědělství změnila život od základu. Zasaženo bylo i myšlení lidí a jejich vzájemné vztahy.⁸⁶

V roce 1946 okresní osvětový inspektor zařadil obec Roštín mezi sedm nejzdatnějších obcí v okrese Kroměříž.⁸⁷ V únoru 1946 bylo schváleno zakoupení rozhlasu a na konci dubna byly instalovány ampliony.

27. dubna 1947 byl v obci zřízen odbor Ochrany matek a dětí, otevřela se poradna pro matky a kojence. Místnost pro ni poskytl Vladislav Valenta. Působil zde lékař Antonín Zlámal.⁸⁸ V tomto roce, tedy v roce 1947, měla obec 1000 obyvatel, narodilo se zde 22 dětí, zemřelo čtrnáct obyvatel a oddáno bylo devět párů.⁸⁹ V roce 1949 byla v Roštíně provedena místním národním výborem úprava silnic a otevřena prodejna "Jednota 66" s vedoucím Stanislavem Křejičem.⁹⁰ V letech 1950 a 1979 se prováděly úpravy na sokolovně, která sloužila ke cvičení a k různým akcím a schůzím. 7. května 1950 bylo založeno JZD - Jednotné zemědělské družstvo v Roštíně, které mělo v roce 1951 84 členů.⁹¹

V šedesátých letech obcí procházely tři dopravní linky: Kroměříž - Kyjov, Střílky - Gottwaldov (přes Kroměříž a Kvasice) a Bystřice pod Hostýnem - Brno. V roce 1964 byla v Roštíně zřízena automatická telefonní ústředna, o tři roky později nahrazená novou, na kterou bylo napojeno patnáct účastníků. Od roku 1965 vydávala školská a kulturní komise „Roštínské noviny“, které psal a sestavoval Antonín Mozga. Noviny vycházely dva roky.⁹²

V sedmdesátých letech se počet obyvatel pohyboval okolo 990, z toho 190 občanů pracovalo v JZD a 201 obyvatel pobíralo důchod.⁹³ Rostla životní úroveň v obci, 23 občanů vlastnilo osobní automobil, v obci bylo přihlášeno 182 televizí a 247 rádií. Tato okolnost značně ovlivňovala kulturní a veřejnou činnost obce. JZD postavilo celkem 12 nových bytových jednotek. Čtyřbytovka a vedle ní šestibytovka byly zřízeny na levém břehu potoka Olšinky v „Žabině“, hned za mostem naproti bývalému mlýnu pana Hubáčka.⁹⁴

V roce 1976 začaly práce na výstavbě budovy Místního národního výboru. Stavbyvedoucím se stal Antonín Gazda st. z Roštína, který řídil skoro veškeré stavební práce

⁸⁶ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

⁸⁷ Pamětní kniha obce Roštína, s. 195.

⁸⁸ Tamtéž. s. 229-230.

⁸⁹ Tamtéž. s. 233.

⁹⁰ Tamtéž. s. 273.

⁹¹ Tamtéž. s. 360.

⁹² Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 21-22.

⁹³ Tamtéž. s. 15-17.

⁹⁴ Tamtéž. s. 40-42.

v obci.⁹⁵ Během roku 1981 byla tato víceúčelová budova dokončena a předána k užívání. Budova sloužila a slouží jako pošta, ordinace, knihovna, požární zbrojnice, poskytuje prostory pro kancelář předsedy, tajemníka a hospodářku a zasedací místnost.⁹⁶

Rok 1977 byl vstupním rokem do nového volebního období. Národní fronta v Roštíně spolu s MNV vypracovala volební program, který se měl stát nástrojem k uskutečňování politické linie Komunistické strany Čech v podmínkách obce Roštín.

Koncem roku 1976 bylo školským odborem v Kroměříži rozhodnuto, že ZŠ v Roštíně bude zrušena. Od počátku školního roku 1977/1978 se tak opravdu stalo a 98 dětí muselo dojíždět do školy v nedalekých Zdounkách. Budovu školy převzalo JZD a zřídilo v jejím přízemí kuchyni, jídelnu a skladiště, v druhém patře byly kanceláře.⁹⁷

V roce 1982 se počet obyvatel pohyboval okolo 800, narodilo se 13 dětí a zemřelo 16 občanů.⁹⁸ V prosinci 1984 se začaly opět vydávat roštínské noviny pod oficiálním názvem „Zpravodaj místního národního výboru“, vedoucím redaktorem byl Antonín Mozga.⁹⁹

V roce 1985 si celá naše země včetně obce Roštín připomněla 40. výročí národně osvobozenického boje a osvobození Československa od fašistické nadvlády. 40 let, které uplynuly od osvobození, znamenalo společenské a hospodářské změny. Dosáhlo se vysokého stupně hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje. V Roštíně bychom mohli jmenovat výstavbu několika objektů, např. JZD, provozní budovy, bytové jednotky, mateřská škola, prodejna Jednoty, sokolovna, sauna, letní kino, budova MNV, výstavba a opravy rodinných domků, údržba komunikací a mnoho jiných změn. Dále došlo ke zlepšení životní úrovně obyvatel, byla zavedena bezplatná zdravotní péče atd.¹⁰⁰

V roce 1985 existovalo v obci 17 společenských organizací a složek např.: Český svaz žen, Český červený kříž, Socialistický svaz mládeže, Svaz československého sovětského přátelství, Československá strana lidová, Český svaz zahrádkářů, Český svaz požární ochrany, České myslivecké sdružení, TJ Sokol, Český svaz invalidů, Svaz ochránců přírody, Osvětová beseda a jiné.¹⁰¹

⁹⁵ Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 46.

⁹⁶ Tamtéž. s. 77.

⁹⁷ Tamtéž. s. 49-50.

⁹⁸ Tamtéž. s. 96.

⁹⁹ Tamtéž. s. 115.

¹⁰⁰ Tamtéž. s. 128.

¹⁰¹ Tamtéž. s. 135.

V roce 1990 se voleb do obecního zastupitelstva zúčastnilo 377 občanů z 508 možných voličů. Ke dni 30. 3. 1991 žilo v obci 677 obyvatel, ekonomicky aktivních bylo 165 mužů a 141 žen. K římsko-katolickému vyznání se hlásilo 470 obyvatel. Počet domů dosáhl 288, z toho 215 bylo trvale obydlených. V tomto roce se narodilo osm dětí a zemřelo devět občanů.¹⁰²

V obci se začali objevovat první soukromí podnikatelé např.: UMKON - umělecké kovářství Petr Novák, EL-SERVIS - výroba rozvaděčů Antonín Spálovský, PIERO - obalová technika a kartony Jaroslav Chovanec, kadeřnictví - Jiřina Plačková a Dagmar Martinová, stavební firma Viliam Wachal atd.¹⁰³

V roce 1992 se konaly volby do parlamentu. Počet stran ve volbách byl 42 a na první místo se dostala Komunistická strana Čech a Moravy se 74 hlasy. Z počtu 517 zapsaných voličů se voleb zúčastnilo 463 obyvatel.

V témže roce uplynulo 125 let od vybudování a otevření budovy základní školy v Roštíně a znovu se začal vydávat informační tisk obce Roštín. Nesl opět název „Roštínské noviny“ a vydával je starosta obce Radovan Man. V tomto periodiku vycházely nejdůležitější informace o dění v obci. Noviny byly doplněny perokresbami z prostředí obce. Ilustrátorem byl Ladislav Blaž.¹⁰⁴

V roce 1995 byla také otevřena cukrárna, kterou si pronajala paní Strnadová z Kroměříže v prostorách bývalého místního národního výboru.¹⁰⁵

Obec připravovala projekt na využití alternativních zdrojů - centrální zásobování obce teplem z tzv. obnovitelných zdrojů. Jednalo se o využití slámy ke spalování. Tento projekt byl zahájen v roce 1995. 83% domácností v Roštíně s tímto projektem souhlasilo. Obec tedy mohla uvedený projekt realizovat. Obecní zastupitelstvo bylo pozváno na zájezd do Rakouska do obce Drosendorf, kde se nachází výtopna na slámu, a také do Deštné v České republice. K 1. dubnu 1999 bylo definitivně schváleno uskutečnění tohoto projektu radou ministerstva životního prostředí. V červnu byl koupen lis na balíkování slámy a odkoupena sláma od pana Babušníka. 21. srpna 2000 se začalo s výstavbou kotelny v prostoru mezi vepřínem a fotbalovým hřištěm. Stavbu prováděla firma Wachal, s.r.o.¹⁰⁶ Zkušební provoz byl zahájen 11. března 2002 a ukončen kolaudačním řízením dne 20. listopadu 2002 v délce 1.773 provozních hodin. Bylo spotřebováno 1326 tun slámy.

¹⁰² Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 200-201.

¹⁰³ Tamtéž. s. 203-204.

¹⁰⁴ Tamtéž. s. 209-211.

¹⁰⁵ Tamtéž. s. 232.

¹⁰⁶ Tamtéž. s. 260-289.

Spalovna biomasy - obilné a řepkové slámy dodává teplo do 167 domácností a šesti objektů obce Roštín.¹⁰⁷

¹⁰⁷ *Biocentrum Roštín* [online]. [cit. 1. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://biocentrum.rostin.cz/>>.

3. Školství v obci Roštín

Škola byla zřízena současně s farou, obec se roku 1765 zavázala, že na vlastní náklad vystaví školní budovu. Roku 1866 byla rozšířena na dvoutřídní a byla pro ni zřízena nová budova, v roce 1896 se přístavbou rozšířila na trojtřídní. Od roku 1887 se na škole vyučovalo ženským ručním pracím. V žákovské knihovně se nacházelo 185 knih, v učitelské 102 knih. Roku 1907 měla škola 180 školních dětí.¹⁰⁸

Se zrušením takzvaných kontribučenských fondů¹⁰⁹ v šedesátých letech 19. století byly rozděleny finanční prostředky získané z prodeje těchto fondů na obce. Tehdejší představenstvo obce se rozhodlo vypracovat projekt na výstavbu nové budovy školy a k tomu účelu zakoupilo v roce 1867 od Floriana Věrného domek i s pozemkem, na kterém byla vystavěna budova školy jen se dvěma třídami a v přízemí s bytem pro učitele. Brzy poté se ukázalo, že tento stav je nevyhovující. Ve školním roce 1896/1897 byla přistavěna druhá část a tak škola dostala dnešní podobu. Tyto prostory byly velmi dobře využity. Na přelomu 20. století a i později navštěvovalo zdejší školu více než 230 žáků.

S historií školy v Roštíně je spjato jedno významné jméno českého buditele, spisovatele a bojovníka za povznesení české školy za dob Rakouska-Uherska. Byl to roštínský rodák a učitel Jan Mrazík.

Po nuceném zrušení základní školy v roce 1976 bylo vyučování pro školní 1977/1978 přemístěno do šest kilometrů vzdálených Zdounek. Desítky žáků pak dojížděly již od svých šesti let třeba i několik kilometrů za svými učiteli. Na 15 let byla přerušena 200letá tradice školství v Roštíně.

Od září roku 1990 bylo opět zahájeno vyučování prvního ročníku v upravené škole a od téhož roku prošla budova školy dalšími změnami. Dnes můžeme ohodnotit dobrou a kvalitní práci stavební firmy pana Řachla a jeho pracovníků. Dne 21. prosince 1992 se stala budova základní školy v Roštíně majetkem obce.¹¹⁰

Mateřská škola v Roštíně zahájila svůj provoz po II. světové válce, tedy v roce 1945.

¹⁰⁸ PEŘINKA, F. V. *Zdounecký okres. Část 3*. Zdounky: [Littera], 2001. s. 295-460. Peřinkova místopisná monografie; část 3. Vlastivěda moravská II. s. 302-303.

¹⁰⁹ Kontribučenské fondy byly rezervy obilí pro případ neúrody.

¹¹⁰ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 50.

3.1 Mateřská škola

Předškolní vzdělávání poskytuje dětem významné výchovné podněty v oblasti kognitivního, sociálního i emocionálního rozvoje, které mnohdy nemůže zajistit ani dobře fungující výchova v rodině. Podle řady výzkumů z celé Evropy předškolní vzdělávání má výrazný pozitivní vliv na pozdější úroveň studijních výkonů a celkovou úspěšnost ve vzdělávání i na sociální integraci a snížení delikventního chování.¹¹¹

Nově zrekonstruovanou budovu Mateřské školy v Roštíně obklopuje prostorná školní zahrada, která je vybavena novými průlezkami, které děti využívají při svých hrách a pohybových aktivitách. Koncepce výchovy v mateřské škole vychází ze svého doplňujícího postavení vůči rodině a uznává prvořadost jejího výchovného poslání a působení. Doplňuje rodinnou výchovu v oblastech, které vyžadují odbornost a profesionalitu.¹¹²

3.1.1 Mateřská škola v období 50. let 20. století

Formální vzdělání učitelek mateřských škol bylo od roku 1950/1951 zajištěno na pedagogických gymnáziích pro vzdělávání učitelek mateřských škol, které byly v roce 1953 nahrazeny středními pedagogickými školami pro přípravu učitelek mateřských škol v tříletém studiu.¹¹³

První třída mateřské školy byla zřízena výnosem Zemské školní rady v Brně od 3. září 1945, ale až do roku 1967 byla budova společným útočištěm základní a mateřské školy. V akci „Z“ byla postavena nová dvojtřídní mateřská škola, která byla zkolaudována v roce 1967.¹¹⁴

¹¹¹ ČERYCH, L. *České vzdělání a Evropa: strategie rozvoje lidských zdrojů v České republice při vstupu do Evropské unie: program Phare, projekt č. CZ 9405-01-03-01*. Praha: Sdružení pro vzdělávací politiku, 1999. s. 59.

¹¹² *Mateřská škola Roštín* [online]. [cit. 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://ms.rostin.cz/>>.

¹¹³ MORKEŠ, F. *Devětkrát o českém školství*. Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, 2004. s. 34-32.

¹¹⁴ *Mateřská škola Roštín* [online]. [cit. 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://ms.rostin.cz/>>.

Už od roku 1941 měl pan František Bukač, který byl později prvním správcem mateřské školy, v úmyslu jednat s místními činiteli a podat žádost o zřízení mateřské školy. Jelikož nebyla vhodná místnost a později za doby okupace nebyly české školy povolovány, muselo se počkat na vhodnější dobu. Ta přišla až po našem osvobození, kdy mnoho žáků obecné školy přestoupilo na měšťanskou školu, a proto se uvolnila učebna v přízemí. A tak v červu roku 1945 podal místní národní výbor žádost o zřízení mateřské školy a zavázal se podle usnesení, že obec ponese věčný náklad na školu.

Mateřská škola byla výnosem Zemské školní rady v Brně ze dne 3. září 1945 zřízena. Jako učitelka byla navržena Ludmila Cigánková ze Slavkova u Brna, která však na místo vůbec nenastoupila. Dne 15. listopadu 1945 byla do Roštína přeložena učitelka mateřské školy Anna Plachá, která dosud působila v Litenčicích. Dne 19. listopadu 1945 byla mateřská škola v Roštíně otevřena.

Do školy nastoupilo 26 hochů a 24 dívek, tzn. 50 dětí celkem. Darem rodičů a rodičovského sdružení byly opatřeny pomůcky, nábytek byl zatím půjčen od obecné školy a nový moderní nábytek byl místním výborem objednan u pana Roberta Slezáka z Bystřice pod Hostýnem.

První učitelka mateřské školy Anna Plachá se narodila 24. října 1909 ve Spytihněvi v okrese Uherské Hradiště, kde navštěvovala obecnou školu. V Břeclavi pak docházela do školy měšťanské a odborné školy pro ženská povolání. Poté ukončila studium na soukromém ústavě pro vzdělávání učitelek mateřských škol v Napajedlech. Jako učitelka působila v Šumicích, ve Flandorfě,¹¹⁵ v Cizkrajově,¹¹⁶ v Brně a Litenčicích. Byla provdána za Františka Plachého, který byl lesní hajný ve Zdounkách, a měla dvě děti. Bydlela v lesní hájovně v Divokách, odkud každý den docházela do mateřské školy v Roštíně.¹¹⁷

Po celý školní rok probíhaly akce jako Mikulášská besídka, jejíž výtěžek byl věnován rodičovskému sdružení na zakoupení zařízení pro mateřskou školu. Mateřská škola společně s obecnou školou uspořádala také loutkovou hru a na koupališti byla uspořádána akce s názvem „Dětské radovánky“ s průvodem dětí v krojích při hudebním doprovodu. Školní rok 1945/1946 byl ukončen 23. června a mateřská škola měla na konci školního roku stejný počet dětí jako na začátku, tj. 50.

V následujícím školním roce se podle výnosu Zemské školní rady v Brně ze dne 13. listopadu 1946 správa mateřské školy dnem 1. prosince 1946 osamostatnila a učitelka

¹¹⁵ dnešní vesnice s názvem Panenská, okres Třebíč

¹¹⁶ okres Jindřichův Hradec

¹¹⁷ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

mateřské školy Anna Plachá byla jmenována výnosem okresního školního výboru v Kroměříži správkyní mateřské školy. Dosavadní správce školy, František Bukač, řídicí učitel obecné školy, byl odvolán ze správy školy.

V mateřské škole byla svolána dne 28. září 1947 schůze rodičů a bylo zřízeno nové rodičovské sdružení. Začátkem října byla v mateřské škole zavedena zdravotně výchovná akce. Výzkumný ústav pedagogický Jana Ámose Komenského v Praze vydal „zdravotní tříletku v mateřských školách“, kde se zaznamenávaly úkoly provedené ve školním roce 1947/1948, 1949/1950. 1. října 1947 se mateřská škola přičlenila do Československého červeného kříže. Přihlásila 20 členů, děti byly obdařeny kartáčky, zubními pastami a byly vedeny k hygienickým návykům. Mateřská škola začala odebírat časopis „Zdravý svět“. V listopadu byly všechny děti prohlédnuty obvodním lékařem Antonínem Zlámalem ve Zdoukách. Dětem se každodenně podával rybí tuk a dva měsíce užívaly vitamin C obsažený v šípkovém sirupu.

26. října 1948 rozhodl Okresní školní výbor v Kroměříži o ustanovení učitelky Anny Plaché ředitelkou mateřské školy ve Zdoukách. Učitelkou mateřské školy byla určena Blažena Kupčíková a ředitelem byl František Bukač.¹¹⁸

Blažena Kupčíková se narodila 19. dubna 1929 v Lulči, okres Vyškov, chodila do odborné školy pro ženská povolání ve Vyškově a navštěvovala pedagogickou fakultu v Brně.

23. listopadu 1948 děti slavily 52. narozeniny nového prezidenta Klementa Gottwalda.

Místní národní výbor ustanovil v roce 1949/1950 novou školnicí a opatrovnici Boženu Brančíkovou, která svou funkci vykonávala do 30. června 1951. Od 11. listopadu do 28. listopadu byla mateřská škola pro nemoc učitelky zavřená. V době od 1. do 10. března 1950 učitelka zastupovala ředitele národní školy v Cetechovicích, který prováděl úřední sčítání. Z tohoto důvodu byla mateřská škola opět zavřená.

Ve školním roce 1950/1951 proběhl v mateřské škole třikrát „Týden otevřených dveří“, při kterém navštívilo školu celkem šest maminek. V předvánoční době odeslala mateřská škola balíčky vojákům. 27. května 1951 byl uspořádán „tělovýchovný den“, kterého se zúčastnila mateřská i národní škola.

Dne 5. března 1953 zemřel Josef Visarionovič Stalin, třída v mateřské škole byla smutečně vyzdobena a děti uctily památku této osobnosti. Krátce nato, dne 14. března, zemřel také prezident Československé republiky Klement Gottwald, třída byla opět smutečně

¹¹⁸ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

vyzdobena, zesnulého připomněla tematická nástěnka. Učitelka vyprávěla dětem o životě a díle Klementa Gottwalda a pomáhala také při smutečních výzdobách v obci. Novým prezidentem byl zvolen Antonín Zápotocký.

Od 16. února do 8. března 1954 byla mateřská škola uzavřena z důvodu chřipkové epidemie. V den znovuotevření školy, tedy 8. března, nastoupila na místo ředitelky a učitelky mateřské školy v Roštíně Anežka Hejtmánková, která dříve působila v Chropyni. Od 12. července do 22. srpna 1954 byla mateřská škola v provozu a fungovala jako takzvaný „žňový útulek“.

Dne 12. června 1955 cvičily děti na Spartakiádě v Roštíně. Žňový útulek probíhal od 4. července do 21. srpna. Učitelka vypracovala pracovní plán a čtyři týdny byla s dětmi. Další týdny pracovaly ve škole členky výboru a to Anna Lukášová a Květoslava Konečná. Od 10. října 1955 nastoupila do mateřské školy v Roštíně pěstounka Anna Lukášová z Roštína a to na čtyři hodiny denně. Zapsaných dětí bylo 30 - 15 dívek a 15 chlapců.

27. srpna 1958 nastoupila na místo ředitelky mateřské školy v Roštíně Růžena Procházková, která dříve působila jako učitelka ve Střílkách. Narodila se 1. února 1937 v Soběsukách u Zdounek. Pomocnicí v mateřské škole zůstala Anna Lukášová, která však 22. června 1959 odešla na mateřskou dovolenou. Na její místo pak přišla Vlasta Vršecká.¹¹⁹

3.1.2 Mateřská škola v období 60. let

Školským odborem byla projednána a schválena stavba nové mateřské školy. V lednu 1960 uspořádalo sdružení rodičů školský ples, z jeho výtěžku byly nakoupeny pomůcky a zařízení do mateřské školy. Pro školní rok 1960/1961 bylo zapsáno 54 dětí, chlapců 31 a 24 dívek. Od 1. března byla pro velký počet dětí zřízena další nová třída. Nastoupila proto nová učitelka A. Vachtařová.

12. dubna 1961 ovlivnila celý svět zpráva o J. A. Gagarinovi, prvním člověku ve vesmíru. Tato zpráva měla odezvu i u dětí v mateřské škole, děti stále malovaly rakety s kosmonauty. 18. června se děti zúčastnily oslavy 50 let trvání TJ Sokola. V říjnu 1961 se začalo se stavbou mateřské školy na pozemku vedle budovy základní školy. Stavba trvala šest let a do užívání byla předána ještě nedokončená. V budově byla zřízena také školní

¹¹⁹ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

kuchyně a jídelna pro děti z MŠ a od roku 1967 se zde vydávaly také obědy pro žáky ZŠ.¹²⁰

Ve školním roce 1961/1962 se začalo se stavbou nové dvojtřídní mateřské školy. Zapsaných 51 dětí bylo rozděleno do dvou tříd. Ředitelka Růžena Procházková pracovala spolu s Annou Lukášovou v oddělení starších dětí, Anna Vachtařová pracovala v oddělení dětí mladších.

Zahájení školního roku 1964/1965 se zúčastnilo 48 dětí.

Nová ředitelka školy Vlasta Mičíková se narodila 7. března 1915 v Zástřizlí, okres Kroměříž. Pracovala v mateřské škole v Koryčanech. Pracovala také s řeckými dětmi v Brankách na Moravě, poté byla přidělena do Kyjova a Jestřabic.

V prosinci 1965 vypukla epidemie chřipky a většina dětí byla nemocná. 19. prosince zemřela žákyně mateřské školy Věruška Zimáková. Děti i učitelský sbor doprovodily Věrušku na místní hřbitov, kde se s ní projevem rozloučila ředitelka školy.

Od 1. listopadu 1966 odešla na svou žádost nekvalifikovaná učitelka Anna Lukášová. Na škole tedy zůstaly ředitelka Vlasta Mičíková, provdaná Lukaščíková a učitelka Anna Vachtařová.

V dubnu 1967 byla provedena kolaudace nové mateřské školy a 1. května 1967 byla nová mateřská škola slavnostně otevřena. 15. května nastoupila učitelka Helena Buchčíková z Kroměříže. Školnicí na nové škole byla Anna Střížíková. 23. října 1967 bylo zahájeno také stravování na zdejší mateřské škole. Vedoucí kuchařka byla Emilie Nosková a pomocná kuchařka Ludmila Sigmundová. 1. června navštívila mateřskou školu Marie Fottová z ministerstva školství, aby zhodnotila činnost mateřské školy. Z mateřské školy odešla učitelka Helena Buchčíková, provdaná Zemánková.

Dne 21. srpna 1968 nastoupila nová učitelka Libuše Poučová z Roštína a od 1. září 1968 nastoupila další nová učitelka Zdeňka Vrbecká ze Zdounek, která řadu let působila ve Zborovicích.¹²¹

¹²⁰ Kronika obce Roštín v letech 1961-2000. s. 23.

¹²¹ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

3.1.3 Mateřská škola v období 70. let

V roce 1969/1970 byl zapsán stejný počet dětí jako ve školním roce 1965/1966. Vedení školy zůstalo nezměněno, jen ve školní jídelně nastala změna. Od 1. ledna 1970 vedoucí kuchařka Emilie Nosková odešla, přestěhovala se do Kvasic. Na její místo nastoupila Ludmila Sigmundová a jako pomocná kuchařka byla přijata Zdeňka Chocholatá. V následujícím školním roce ohodnotila školní lékařka stravování v mateřské škole jako nejlepší na celém okrese.

Od 1. ledna 1972 odešla do důchodu učitelka Anna Vachtařová. Na její místo, vzhledem k malému počtu dětí, jichž bylo zapsáno jen 39, nebyl nikdo přijat.

29. února 1972 vyhořela základní škola v Roštíně. Dvě třídy byly po dobu opravy přemístěny do budovy mateřské školy.

Na školní rok 1972/1973 bylo zapsáno 36 dětí. Ze školy odešla učitelka Zdeňka Vrbecká, která nastoupila na místo ředitelky ve Zdounkách. Do Roštína nastoupila tedy nová učitelka Jitka Brázdilová. Od 1. ledna 1973 odešla z roštínské mateřské školy do důchodu ředitelka Vlasta Lukašíková. Ředitelkou se stala nová učitelka Jitka Brázdilová. Po odchodu paní Lukašíkové zůstala ve škole jen jedna třída. V červnu se děti z mateřské školy podílely na slavnostní události otevření sauny.

Ve školním roce 1974/1975 zůstal stejný počet dětí jako v předcházejícím školním roce. Zůstalo i nadále jedno oddělení. Pedagogický personál zůstal nezměněn. Za dozoru dětské lékařky děti chodily do sauny. Za tuto akci obdržela škola čestné uznání odboru školství, děti dostaly průkazky a odznaky Klubu otužilých dětí. Zaměstnankyně školní jídelny úspěšně pokračovaly v socialistické soutěži. V červenci 1975 jim byl udělen titul Brigáda socialistické práce s bronzovými odznaky.

Na školní rok 1975/1976 bylo zapsáno 32 dětí a během roku se stav dětí zvýšil až na 35. Z mateřské dovolené se vrátila na místo školnice Marta Střížíková.¹²²

Pro školní rok 1977/1978 bylo zapsáno 45 dětí. V důsledku zvýšeného počtu dětí bylo otevřeno nové oddělení. Do školy byly přijaty nové učitelky, Jarmila Vozdová z Roštína a Julie Hejtmánková z Vážan. Ostatní personál zůstal nezměněn, SRPŠ zůstal také beze změny.

V obsazení učitelek došlo v roce 1978/1979 ke změně. Na mateřskou dovolenou odešla učitelka Hejtmánková a o neplacené volno požádala učitelka Vozdová. Nastoupila

¹²² Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

nová učitelka Libuše Sirotová, která však odešla po čtyřech měsících na mateřskou dovolenou. Libuši Sirotovou zastupovala bývalá ředitelka školy Lukaščíková.

Ve školním roce 1979/1980 bylo zapsáno 45 dětí. Nadále zůstala dvě oddělení. Do třídy mladších dětí nastoupila po mateřské dovolené učitelka Hejtmánková a nová učitelka Nováková, která po půl roce také odešla na mateřskou dovolenou. Nepřítomnou učitelku zastupovala Vlasta Lukaščíková. Ve třídě starších dětí zůstala učitelka Libuše Poučová a ředitelka Jitka Brázdilová. Ve funkci kuchařky dále pracovala paní Sigmundová a funkci školnice zastávala Marta Střížiková.¹²³

3.1.4 Mateřská škola v období 80. let

Školní rok 1981/1982 přinesl personální změny. I. oddělení vedla Julie Hejtmánková. Leona Skýpalová, druhá učitelka I. oddělení, byla během školního roku přeložena do Zdounek. II. oddělení zůstalo beze změny.

Na školní rok 1982/1983 bylo zapsáno 44 dětí. Do I. oddělení nastoupila nová učitelka Marta Rozsypalová z Roštína, která dříve působila v MŠ Střílky. Její kolegyně Julie Hejtmánková odešla k 1. listopadu na mateřskou dovolenou. Místo ní zastupovala učitelka Ludmila Štěpánová. Vedoucí školní jídelny byla Zdeňka Chocholatá. Z mateřské dovolené se vrátila Julie Hejtmánková, která pracovala s Martou Rozsypalovou v I. oddělení.

Počet zapsaných dětí, tedy 43, vzrostl v průběhu školního roku 1984/1985 až na 48. V I. třídě byla učitelka Julie Hejtmánková a učitelka Marie Pospíšilová, která byla během roku přeložena do Kroměříže. Za ni zastupovaly učitelky Nezdařilová ze Střílek a paní učitelka Klabalová. Ve II. třídě nenastala změna, stále zde byla Libuše Poučová a Jitka Brázdilová. Školnice Marta Střížiková požádala k 1. říjnu 1984 o rozvázání pracovního poměru. Na její místo byla přijata Irena Krpenská. Také vedoucí školní jídelny Zdeňka Chocholatá požádala o zproštění funkce. Novou vedoucí se stala Květoslava Bábíková.¹²⁴

V roce 1985/1986 se zvýšil počet zapsaných dětí na 54, tento počet však ještě v průběhu roku vzrostl až na 63. Vedení školy i výbor SRPŠ zůstaly stejné.

¹²³ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

¹²⁴ Tamtéž.

Do I. oddělení nastoupila od školního roku 1986/1987 na stálý pracovní poměr Jana Klabalová. V únoru však odešla na mateřskou dovolenou a za ni nastoupila Jarmila Domanská. Julie Hejtmánková byla přeložena z MŠ Roštín a Marta Rozsypalová se vrátila z mateřské dovolené. Školnice Irena Krpenská požádala o rozvázání pracovního poměru. Měsíc ji zastupovala Dagmar Váňová a od 16. března nastoupila Jarmila Valášková.

Zapsáno bylo 56 dětí. Učitelkami I. třídy byly Marta Rozsypalová a Jarmila Domanská a ve II. oddělení Libuše Poučová.

Ze školy k 9. březnu 1988 odešla ředitelka Jitka Brázdilová na odbor školství v Kroměříži jako okresní inspektorka. Ředitelkou se stala Marta Rozsypalová, která přešla pracovat do II. třídy k předškolním dětem. Do MŠ Roštín přišla nová učitelka ze Zdounek Yveta Frajtová. Novými členy ve výboru byly Danuše Crháková a Jitka Fornálová.

V roce 1989 ze školy na mateřskou dovolenou odešla učitelka Yveta Frajtová a z mateřské dovolené se vrátila Jana Klabalová, která v MŠ získala stálé místo. Zůstaly stále dvě třídy, v I. třídě vyučovala Marta Rozsypalová s Libuší Poučovou, ve II. třídě Jarmila Domanská s Janou Klabalovou. Došlo i ke změnám ve výboru SRPŠ. Předsedou se stal Miloš Večeřa, pokladnicí Jarmila Spálovská, jednatelkou Věra Heydová, členkami revizní komise Jitka Fornálová a Marie Rýdlová a členství také měly Jiřina Plačková a Danuše Crháková.¹²⁵

3.1.5 Mateřská škola v období 90. let

Zapsaných dětí bylo ve školním roce 1989/1990 42. Pracovní poměr ukončila kuchařka Ludmila Sigmundová, která se podrobila operaci žlučníku a do školy již nenastoupila. Danuše Crháková, vedoucí školní jídelny, byla jedinou kuchařkou. Jako školnice nadále působila Jarmila Domanská Valášková.

Po 17. listopadu 1989 bylo možné zaznamenat mnohé změny v mateřském školství. Z odboru školství odešel vedoucí Jiří Příkryl a na jeho místo nastoupil dr. Jurik Hájek. V průběhu školního roku byl vypsán konkurs na inspektorky mateřských škol. Novými inspektorkami se staly Jarmila Kuklovská a Anna Bakulová. Došlo k uvolnění režimu, nebylo třeba ho dodržovat jako dogma. Pobyt pro děti v mateřské škole vycházel z přirozených

¹²⁵ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

potřeb dětí. Učitelkám byl dán prostor pro vlastní tvořivost, což je vedlo k větší zodpovědnosti.¹²⁶

Mnoho dětí z MŠ navštěvovalo ve školním roce 1990/1991 kroužek sborového zpěvu, který vyučovala Jarmila Domanská a v jehož rámci se děti zúčastnily mnoha akcí.

V následujícím školním roce bylo k docházce přihlášeno 27 dětí. Odešla učitelka Jarmila Domanská, která nastoupila jako vychovatelka do ZŠ Roštín. V dubnu 1992 odešla na zástup do MŠ Zdounky také učitelka Jana Klabalová. V MŠ Roštín zůstaly tedy Marta Rozsypalová a Libuše Poučová a stále dvě třídy, které se ráno a odpoledne slučovaly. V srpnu dala výpověď kuchařka Danuše Crháková a vedoucí školní jídelny se stala Marie Dvořáková. V měsíci červenci vyšla vyhláška o SRPŠ, ve které se ukládalo, že každá taková organizace musí být registrována u ministerstva vnitra a musí mít své stanovy. Po svolání rodičů nikdo z nich nechtěl vést tuto zodpovědnost. Rodiče se tedy rozhodli, že se registrovat nebudou. SRPŠ v důsledku toho zaniklo. Zbytek peněz byl použit na zakoupení hraček pro děti.

Nový následující školní rok byl zahájen s počtem 28 dětí. Byla vytvořena jedna smíšená třída s ředitelkou Martou Rozsypalovou a učitelkou Libuší Poučovou. Kuchařkou se stala Jitka Kozová a vedoucí školní jídelny Dagmar Kuchtová. Paní školnici Jarmile Valáškové byl zkrácen úvazek na čtyři hodiny denně, s čímž nesouhlasila a odešla v dubnu 1993 do předčasného důchodu. Do konce školního roku si učitelky uklízely samy. Od konce srpna byla přijata nová paní školnice Jolana Bábíčková.

V roce 1993/1994 bylo ve školském systému dětem opět umožněno navštěvovat hodiny náboženství. Každý pátek docházel do MŠ dr. Jan Mařík, který vyučoval děti náboženství. V měsíci dubnu si ředitelka Marta Rozsypalová zlomila nohu v kotníku a byla dlouhodobě nemocná (od 4. dubna do 3. října 1994). V té době ji zastupovala paní učitelka Leona Valášková, která pracovala ve Střílkách. Paní ředitelka v době vycházek docházela do MŠ a sledovala chod školky.¹²⁷

Školní rok 1994/1995 byl provázen organizačními změnami vyplývajícími ze zdravotního stavu zaměstnanců. Sborový zpěv probíhal pouze do Vánoc, protože učitelka Jarmila Domanská odešla na mateřskou dovolenou. V měsíci listopadu, po návratu paní ředitelky, paní učitelka Poučová podstoupila operaci kýly. Zastupovala ji paní Valášková. Paní ředitelka se v květnu opět podrobila operaci kotníku, po dobu pracovní neschopnosti ji zastupovala paní učitelka Palečková, důchodkyně z Kroměříže. Celkem zapsáno 29 dětí. Náboženství s panem doktorem Maříkem navštěvovalo 14 dětí.

¹²⁶ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

¹²⁷ Tamtéž.

Školní rok 1995/1996 přinesl rekonstrukci a modernizaci budovy, všechna okna byla postupně vyměněna za plastová. Od 14. prosince do 3. ledna byla MŠ uzavřená v důsledku chřipkové epidemie. Pravidelně každou středu se vyučovalo náboženství, které navštěvovalo 12 dětí.

Na rekonstrukci oken navázalo v následujícím školním roce zateplení budovy a následné zhotovení fasády na celé budově.¹²⁸

3.1.6 Mateřská škola od roku 2000

K docházce ve školním roce 1999/2000 bylo zapsáno celkem 23 dětí, došlo také k personálním změnám. V listopadu se vdala paní kuchařka Kuchtová, nyní Juříková, a v prosinci odešla na mateřskou dovolenou. Po dobu její nepřítomnosti ji zastupovala Alena Valentová. K 1. lednu 2000 odešla do důchodu učitelka Libuše Poučová. Na její místo přišla po mateřské dovolené Leona Valášková.

Do mateřské školy bylo v roce 2002/20003 přihlášeno 20 dětí. K 1. lednu 2003 se MŠ Roštín stala příspěvkovou organizací, zřizovatel, obecní úřad, hradí provoz. Od 14. ledna 2003 se vrátila z mateřské dovolené paní kuchařka Dagmar Juříková, která se stala vedoucí školní jídelny. Mateřská škola pracuje podle RVP pro předškolní vzdělávání.¹²⁹

Filozofií mateřské školy v tomto období je rozvíjet samostatně a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, nadále rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami – děti integrované a děti talentované. Vzdělávací činnosti v mateřské škole jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, vycházejí z jeho samostatné činnosti a individuální volby, z dětské zvědavosti a potřeby objevovat. Pracuje se zde podle nového Rámcového programu předškolního vzdělávání, nabízí se zde kvalitní standardní a nadstandardní péči o děti v této škole (sportovní a kulturní akce, akce pro rodiče a děti, výlety, péče o integrované děti, „Veselé pískání, zdravé dýchání“ - flétny, Metodu dobrého startu). Ve vzdělávání dětí je upřednostňováno rozvíjení smyslového vnímání jako základů

¹²⁸ Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

¹²⁹ Tamtéž.

veškerého přirozeného poznávání a též prevenci vadné výslovnosti - zařazováním jazykových chviliek, rozvíjením komunikativních dovedností dětí.

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné a spokojené. Velká péči je věnována také spolupráci s rodiči a jejich informovanosti. Tradicí je několikaletá dobrá spolupráce s okolními MŠ, ZŠ, ZUŠ, OÚ.¹³⁰

3.2 Základní škola v obci Roštín

Školská tradice Roštína se popisuje již od roku 1765, kdy byla zřízena první škola. Prameny z tohoto období se však nedochovaly.¹³¹ V roce 1868 přešla vzdělávací povinnost pro děti ve věku 6-12 let v povinnou školní docházku.¹³² V roce 1976 byla škola zrušena a znovu otevřena byla roku 1990.¹³³

V roce 1869 byla povinná školní docházka prodloužena na 8 let, od šesti do čtrnácti let věku dítěte. Prvních pět let se žáci učili v obecné škole, zbývající tři roky mohli absolvovat buď rovněž na obecné škole (na venkově), nebo v měšťanské škole (ta musela být v každém školním okrese aspoň jedna a sloužila žákům, kteří neměli možnost studovat na gymnáziu), nebo na různých typech gymnázií.¹³⁴

Historii roštínské základní školy budu sledovat na základě pramenů - školních kronik vztahujících se ke 20. a 21. století. Zaměřím se na organizační i obsahové proměny školy a na souvislosti těchto proměn s historií obce a celého státu. Pro snazší orientaci rozdělím sledované období na kratší časové úseky, období 1908-1918, 1918-1938, období druhé světové války, povalečný vývoj včetně 50. let, léta 60. a 70. Samostatnou pozornost budu věnovat období obnovené školy po roce 1990 do současnosti.

¹³⁰ *Mateřská škola Roštín* [online]. [cit. 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://ms.rostin.cz/>>.

¹³¹ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

¹³² WALTEROVÁ, E. a kol. *Školství - věc (ne)veřejná: názory veřejnosti na školu a vzdělávání*. Praha: Karolinum, 2010. s. 67.

¹³³ DOLEČEK, J. *Zlínský kraj města a obce zlínského kraje*. Frenštát pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2009. s. 75.

¹³⁴ *Krátce z historie základního školství* [online]. [cit. 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

3.2.1 Základní škola v desetiletí 1908-1918

Ve srovnání s dnešním stavem měla rakousko-uherská základní škola svá specifika. Školní rok začínal později, v polovině září, a končil v polovině července. Toto opatření umožňovalo dětem školou povinným pomáhat při žních.

V posledním desetiletí před vznikem Československé republiky se na roštínské škole poměrně často střídali vyučující a to i v období před první světovou válkou. Škola provozovala ve třech učebnách výuku osmi ročníků základního vzdělávání. Dnešní druhý stupeň byl vyučován v jedné učebně. Limit žáků na třídu byl stanoven na 60. Škola byla těsně spjata se státním zřízením, školní kronikář, a zároveň ředitel neboli správce školní, zaznamenával projevy loajality školy vůči státu, tedy Rakousko-Uhersku.

Žáci každoročně slavili jmeniny Františka Josefa I. i výročí úmrtí císařovny Alžběty. Do chodu školy zasáhla první světová válka, protože dva učitelé na čtyřtřídní škole narukovali, učil pan ředitel na směny dopolední a odpolední, na škole působila už jen jedna další učitelka. Během války projevovala škola loajalitu císařské rodině například smuteční bohoslužbou po atentátu na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželku. Oslavné bohoslužby se konaly jako poděkování za vítězství ve významných bitvách například u Lvova. V roce 1917 byly vysazeny čtyři lípy na oslavu korunovace posledního císaře Karla I.¹³⁵ Ve prospěch dětí byl v celém období pořádán zimní dětský den, jehož výtěžek byl využit na nákup základních potřeb pro děti, šlo o sbírku na „dítky opuštěné a zanedbané“¹³⁶.

3.2.2 Základní škola v letech 1918-1938

V letech 1918-1938 došlo ke změně státního zřízení, školní mládež se na změnách podílela alespoň symbolicky, v roce 1918 například vysazením lípy Svobody.¹³⁷

Tzv. malý školský zákon z roku 1922 zlepšil materiální podmínky pro výuku stanovením maximálního počtu žáků ve třídě na 80, postupně pak na 60 a 50. Náboženství přestalo být povinným předmětem, byla však zavedena povinná občanská nauka a ruční

¹³⁵ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 31.

¹³⁶ Tamtéž. s. 34.

¹³⁷ Tamtéž. s. 38.

práce.¹³⁸

Ve volném čase se žáci zapojovali do života obce, sbírali například kovové předměty na železný poklad republiky, v obci proběhla sbírka na podporu legionářů. Do veřejného života se zapojovali i samotní učitelé, v roce 1920 se účastnili VII. všesokolského sletu v Praze.¹³⁹ K podpoře tělovýchovy bylo škole v témže roce uloženo zřídit tělocvičnu.

V následujícím školním roce 1920/1921 bylo vyučování zahájeno 1. září.¹⁴⁰ Učitelé si doplňovali kvalifikaci pro měšťanské školy na víkendových kurzech v Kroměříži.¹⁴¹

Již za první republiky usilovala škola o to, aby se žáci na učení co nejvíce aktivně podíleli. K tomu směřovala Příhodova reforma, která měla vést žáky k analyzování, porovnávání, vyhodnocování, vynalézání, prezentování, strukturování a obhajování poznatků a názorů. Vlastní zkušenost, pozorování, pokus, technický výkon, vyhledávání a zpracování informací tvořily podstatu produkční školy.¹⁴²

Od školního roku 1921/1922 byla zřízena pobočka při 2. třídě, která umožnila rozdělit 69 žáků na menší skupiny.

V roce 1923/1924 byly do osnov zavedeny nové předměty v rámci vyučování reáliím - v 1. až 3. ročníku prvouka, do 5. ročníku vlastivěda a na druhém stupni čtveřice specializovaných předmětů: přírodopis, přírodopyt, zeměpis a dějepis.¹⁴³

V roce 1925 nařídil školní inspektor zřízení školní zahrady, kde žáci v průběhu roku pracovali. V následujícím roce se škola podílela na propagaci moderního přenosu informací v obci. V hostinci byl uspořádán radio týden a pořádala se zde také, zpočátku ztrátová, představení školního kinematografu. Škola rovněž zahájila užší spolupráci s občanskou záložnou v Roštíně. K 25. výročí založení peněžního ústavu byla pro každého současného i budoucího žáka založena vkladní knížka počátečním vkladem 5 korun, jejíž celkový výnos byl jednotlivým žákům předán při ukončení školní docházky.¹⁴⁴

V roce 1926/1927 začali žáci svépomocí budovat venkovní cvičiště. Rozvíjela se i duchovní kultura, čtenářský spolek Svatopluk daroval své knihy do školní knihovny.

V jubilejním roce 1927/1928 proběhla mezi žáky sbírka na pomník TGM, žáci rovněž

¹³⁸ *Krátce z historie základního školství* [online]. [cit. 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

¹³⁹ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 41.

¹⁴⁰ Tamtéž. s. 42.

¹⁴¹ Tamtéž. s. 48.

¹⁴² KASPER, T., KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 205.

¹⁴³ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 48.

¹⁴⁴ Tamtéž. s. 60.

vítali prezidenta, který navštívil Kroměříž. Na Drahách byl k desetiletí republiky založen jubilejní třešňový sad.¹⁴⁵ Samospráva obce se úzce propojila se samosprávou školy, předsedou místní školní rady se stal starosta obce František Menšík.

Mezi lety 1928-1938 se ve čtyřech učebnách vyučovalo pět tříd, pro každý školní rok byla určena jedna putovní třída, která měla výuku i ve volných dnech.

Pro žáky, kteří ukončili základní školní docházku, byla otevřena Lidová škola hospodářská, šlo o večerní školu, jejímž ředitelem byl pedagog ZŠ Kvasnička.¹⁴⁶

V roce 1930/31 byl rozvrh hodin upraven tak, aby vyučování začínalo reáliemi, změna byla podložena psychologickým výzkumem.¹⁴⁷ Učitelé na základě proškolení v kroměřížském spolku Komenský vypracovali metodickou pomůcku pro výuku kreslení a psaní.¹⁴⁸ Až do roku 1932 byly upravovány osnovy. V roce 1932 se škola účastnila IX. všesokolského sletu na počest 100. výročí narození Tyrše v Praze.¹⁴⁹ V Roštíně se podílela na stavbě sokolského koupaliště, poskytla také peněžní příspěvek na celostátní protikrizovou půjčku práce. Školní mládež měl před důsledky krize chránit spolek s názvem Demokracie dětem, jehož práci převzala školní rada.

V letech 1936-1938 se Československo připravovalo na nebezpečný vývoj politické situace, ve školách byla zavedena branná výchova, stát si půjčoval na obranu. Školství se přibližovalo modernímu pojetí, do tříd byly zavedeny čítanky a učebnice počtů, později byly učebnice nahrazeny tituly, jejichž autorem byl školní rada a starosta Roštína Menšík¹⁵⁰

3.2.3 Základní škola za II. světové války

V období 2. světové války se základní škole v Roštíně nevyhnuły změny vyplývající z postavení Protektorátu Čechy a Morava vůči Třetí říši. Postupně se rozšiřoval důraz na výuku německého jazyka a na jazykovou kompetenci všech učitelů. Škole byla připsána výchovná funkce odrážející takové vidění historických a politických skutečností, které bylo v souladu s pohledem vládnoucího německého národa. O historii se dozvíдалo z oficiální a mocí zkreslené kroniky, která popisovala právě jen období od roku 1940 do roku 1945.

¹⁴⁵ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 76.

¹⁴⁶ Tamtéž. s. 78.

¹⁴⁷ Tamtéž. s. 89.

¹⁴⁸ Tamtéž. s. 121.

¹⁴⁹ Tamtéž. s. 99.

¹⁵⁰ Tamtéž. s. 127.

Fungování školy bylo do jisté míry ovlivněno podobnými faktory, které daly obrysy školním letům za první světové války.

Již od roku 1941/1942 byla škola organizována pouze jako trojtřídní.¹⁵¹ Z vývoje politické situace vyplynula nutnost vyučovat reálie v širším smyslu bez podpory učebnic. Do školy byla zakoupena promítačka a z výdělků rodičovského sdružení rozhlasový přijímač. Učitelé mohli být nasazováni na manuální práci, a tak Miroslav Šebestík pracoval ve školním roce 1944/1945 jako stavební dělník.¹⁵² Zabezpečení otopu školy představovalo s prodlužujícím se konfliktem stále větší problém.

V posledním válečném školním roce musela být výuka kvůli nebezpečí vyplývajícimu z přibližující se fronty přerušena.¹⁵³ V květnu byla výuka přerušena pro střety mezi německým a rumunským vojskem, které se 1. května podílelo na osvobození Roštína. Po osvobození Československé republiky probíhaly národní manifestace svobody, patřil k nim i pohřeb padlých a umučených partyzánů.

Interpretace moderních dějin v období války zdůrazňovala dvojkolejnost státního zřízení, žáci slavili výročí narození Adolfa Hitlera i protektorátního prezidenta Emila Háchy. Připomínáno bylo i výročí zřízení Protektorátu. Pozornost byla věnována i kulturním výročím spojeným s německým národem, k propagaci německví bylo využito na příklad výročí úmrtí J. G. Mendla.¹⁵⁴ Podařilo se však připomenout i české kulturní stopy, výročí narození Antonína Dvořáka nebo Jana Amose Komenského.¹⁵⁵ Žáci se od útlého věku deseti let organizovaně podíleli na zemědělských pracích.

3.2.4 Základní škola po II. světové válce a v 50. letech 20. století

Základní škola byla po osvobození obnovena v rozsahu pěti ročníků. V prvním poválečném školním roce byl založen Dorost Československého červeného kříže.¹⁵⁶ Byla započata tradice Týdne dětské radosti, který se soustředil na zdraví a zábavu školních dětí. Škola přebrala i část odpovědnosti za informování dospělé populace, využívala k tomu

¹⁵¹ Kronika základní školy Roštín v letech 1940-1946. s. 9.

¹⁵² Tamtéž. s. 36.

¹⁵³ Tamtéž. s. 41.

¹⁵⁴ Tamtéž. s. 31.

¹⁵⁵ Tamtéž. s. 11-14.

¹⁵⁶ Tamtéž. s. 169.

prostory a působení Sokola a hasičského spolku. Pořádána byla například série přednášek v rámci Týdne střízlivosti. V rámci rozvoje obecných kompetencí vzdělanosti v dnešním smyslu pořádala škola například Týden české knihy a čtenářství podporovala i odebíráním časopisů pro děti Brouček a Vlastovička.

Po mocenském převratu v roce 1948 byly zavedeny osnovy programu Národní škola, ve škole se rozvíjely snahy naplňovat volný čas žáků, byly zakládány zájmové kroužky, jednalo se nejprve o kroužky tělovýchovně-branný a výtvarný, jehož úkolem bylo vyrobit pro školu maňáskové divadlo.¹⁵⁷

Zákon o základní úpravě jednotného školství z dubna 1948 prodloužil povinnou školní docházku na 9 let a skoncoval se školským dualismem: vzdělávání pro celou věkovou skupinu 6 až 15 let bylo společné (proto jednotná škola) a uskutečňovalo se na pětileté národní škole a čtyřleté střední škole.¹⁵⁸

Škola byla ještě úžeji propojena se společenským životem obce, s nástupem prvního pětiletého plánu byla uspořádána výstava budovatelské práce školy.

V roce 1950/1951 byla pořádána schůze odpovědných zastupitelů obce a školy s názvem Škola vesnici – vesnice škole.¹⁵⁹ Postupně docházelo k centralizaci výchovy, ve školním roce 1949/1950 byla založena žákovská organizace mládeže. Docházelo nejprve k prostupování demokratických tradic a nového vidění, například v roce 1950 vysílal ministr Nejedlý přednášku o 100. výročí narození TGM a pionýři cvičili na počest sokolských dnů.¹⁶⁰

Od počátku byla mezi mládeží podporována tvořivá soutěživost, která byla prezentována v Soutěži tvořivosti mládeže. Byl kladen důraz na zdatnost, pořádaly se tělovýchovné dny později spartakiády. Škola systematicky vytvářela příznivý sebeobraz v očích veřejnosti, žáci se účastnili manifestačních průvodů, při zahájení školního roku byla zdůrazněna vděčnost Stalinovi a Gottwaldovi. Učitelé byli příznivě hodnoceni na základě úspěšnosti socialistické výchovy. Ředitel Bukač byl několikrát vyznamenán.¹⁶¹ Učitelé na základě svého postavení sloužili ideologickému směřování společnosti, podporovali a obhajovali kolektivizaci.¹⁶²

¹⁵⁷ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 227.

¹⁵⁸ *Krátce z historie základního školství* [online]. [cít. 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkeedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

¹⁵⁹ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 227.

¹⁶⁰ Tamtéž. s. 231.

¹⁶¹ Tamtéž. s. 232-245.

¹⁶² Tamtéž. s. 248.

Pokroková výchova se začínala vymezovat vůči náboženství. Snaha o nahrazení křesťanské tradice novou ideologií se například projevila i zavedením nadílky dědy Mráze. Škola se podílela na výchově celé společnosti včetně dospělých.

Ve školním roce 1952/1953 se učitelé podíleli na činnosti družstevní školy práce. Zákonem číslo 31/1953 Sb. ze dne 24. dubna 1953 byla povinná školní docházka zkrácena na osm let.¹⁶³

V roce 1953 byla na den výročí osvobození od fašismu slavnostně otevřena roštínská sokolovna. František Bukač byl za vynikající práci vyznamenán prezidentem Zápotockým. Po úmrtí Stalina a Gottwalda se kladl zvýšený důraz na sekularizaci společnosti, ve škole byly, k nelibosti občanů, odstraněny náboženské symboly. Škola zvyšovala svůj vliv na společnost, žáci se pod dozorem učitelů účastnili přípravy voleb. Zakončení školního roku bylo veřejné, konalo se na sokolském koupališti.

V polovině 50. let byly zavedeny nové osnovy a učebnice. Měsíc listopad se stal Měsícem československo-sovětského přátelství. Škola byla podrobena rekonstrukci, byl zaveden vodovod, na střechu byl položen eternit. Od školního roku 1955/1956 měla škola uzavřenou smlouvu o patronátu s JZD. Smlouva byla obnovována jednou ročně. V následujícím roce se zaměstnanci snažili získat příslib k přestavbě dispozic školy.

Od školního roku 1957/1958 usilovali žáci o vyznamenání Rudá stužka, Mladý Budovatel, Rudá hvězdička. Úsilí bylo spojováno zejména s 10. výročím založení pionýrské organizace, které mělo být v roce 1958 oslaveno co nejvyšším počtem rudých hvězdiček.

3.2.5 Základní škola v 60. letech

Od školního roku 1959/1960 byl na základních školách zaveden 9. ročník.¹⁶⁴ Toto opatření bylo zprostředkováno zákonem č. 186/1960 Sb. ze dne 15. prosince 1960.¹⁶⁵ Byla zahájena distribuce učebnic a pomůcek zdarma.¹⁶⁶

Školní rok 1959/1960 byl zkrácen kvůli II. celostátní Spartakiádě. Kvůli poklesu počtu žáků byla škola od školního roku 1960/1961 pouze dvoutřídní. Ze zaměstnanců školu opustila

¹⁶³ MORKES, F. *Devětkrát o českém školství*. Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, 2004. s. 7.

¹⁶⁴ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 323.

¹⁶⁵ MORKES, F. *Devětkrát o českém školství*. Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, 2004. s. 7.

¹⁶⁶ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 323.

ředitelka Emilie Zápařková. Po XXII. sjezdu KSSS byl kladen důraz na morální kodex budovatelů socialismu. Československo se stalo socialistickou republikou již v roce 1961. K výchově socialistické mládeže směřovala i celostátní konference učitelů.

Z iniciativy školy bylo v obci vybudováno hřiště pro míčové hry. V návaznosti na zlepšení ekonomické úrovně obyvatelstva a zvýšený výskyt automobilů, byly zavedeny zkoušky z dopravních přepisů pro mladé cyklisty.

Od školního roku 1965/1966 byl v každé třídě založen kroužek určený k nácviku vhodných vystoupení k výročí a společenským příležitostem. Aktivita žáků ve společenských činnostech a sběrech surovin byla hodnocena na úrovni vzorného prospěchu.

V roce 1967 při 50. výročí VŘSR bylo na celé škole zavedeno pracovní vyučování, žáci byli vedeni k ekologii prostřednictvím třídních koutků živé přírody. Od školního roku 1966/1967 byla mateřská škola přestěhována do vlastní budovy. V následujícím roce slavila obec 100 let od založení školy, probíhaly besedy s bývalými učiteli a žáky, výstava pro veřejnost byla pro velký zájem prodloužena.¹⁶⁷ Jubileum si slavnostním veřejným zasedáním připomnělo také MNV. Na přípravě programu se podílel Antonín Mozga. V revolučních letech 1968 a 1969 podávala škola ideově správná vysvětlení politických událostí žákům i rodičům.¹⁶⁸

3.2.6 Základní škola v 70. letech

V 70. letech pracovala škola na interpretaci výsledků obrodného procesu a krize. Žáci pravidelně pracovali s politickými informacemi v rámci „minut aktualit“.¹⁶⁹

Rok 1970 byl mnohonásobně jubilejní. V kulturním rozvoji obce působila pobočka LŠU, rozvrh byl upraven tak, aby byla žákům všech tříd umožněna docházka.¹⁷⁰ Modernizace školního prostředí probíhala postupně svépomocí s využitím provizorních řešení.

Ve školním roce 1973/1974 byla v akci „Z“ zahájena instalace ústředního topení. Příliš malá školní jídelna přesunutá do prostor školní tělocvičny byla nahrazena novou.

¹⁶⁷ Kronika základní školy Roštín v letech 1965-1977. s. 23.

¹⁶⁸ Tamtéž. s. 28.

¹⁶⁹ Tamtéž. s. 39.

¹⁷⁰ Tamtéž. s. 98.

Tělocvik byl po dobu úprav jídelny provizorně vyučován v sokolovně. Ke sportovním hrám mohli žáci využít kluziště, na jehož budování se podíleli, s učiteli v rámci otužování navštěvovali saunu. Podle nových osnov nemohl již nedostatečný prospěch z jednoho předmětu ovlivnit postup do vyššího ročníku.

Ke 30. výročí osvobození bylo vysázeno 30 bříz do Sadu přátelství.¹⁷¹ Roštínu byl udělen čestný titul Partyzánská obec. V posledním roce předrevoluční školy byly prvním ročníku zavedeny nové osnovy.¹⁷² Od školního roku 1977/1978 byla škola zrušena.

3.2.7 Základní škola v obnovené demokracii

Po pádu komunistického režimu byl provoz školy po 13 letech obnoven v roce 1990. Napomohla tomu petice sepsána rodiči, ve které si rodiče stěžovali, že děti musí již od šesti let dojíždět do Základní školy ve Zdounkách.¹⁷³

Ve znovunabyté demokracii se významně změnil názor veřejnosti na hlavní úkoly školy. Škola by měla podle převládajících názorů hlavně vzbudit v žácích zájem učit se, děti by se měly do školy těšit a měly by si odnést co nejvíce poznatků. Nebylo naopak požadováno, aby škola spolupracovala s širší veřejností.¹⁷⁴

V prvním školním roce byla výuka zajištěna pouze pro žáky prvního ročníku, který vyučovala Kamila Váňová z Cetechovic. Škola byla zřízena jako odloučené pracoviště ZŠ Zdounky.

Pro rozvoj technického myšlení, výuku i pro progresivní metody zakoupil obecní úřad pro školní rok 1991/1992 počítač. V tomto školním roce byla otevřena i školní družina, ve které jako vychovatelka působila Jarmila Domanská.

Od začátku školního roku 1992/1993 byla výuka zahájena v adaptované škole, která prošla rekonstrukcí. Zázemí školy bylo zkvalitněno vybudováním šatny a nových záchodů. Růžena Lukášová, důchodkyně dojíždějící z Kroměříže, vyučovala první ročník, kam nastoupilo 12 žáků. Do druhé třídy byl spojen 2. a 3. ročník, kde učila Kamila Váňová. Ve škole bylo celkem 32 žáků, školní družinu navštěvovalo 25 žáků. Ve škole vyučovaly

¹⁷¹ Kronika základní školy Roštín v letech 1908-1965. s. 112.

¹⁷² Tamtéž. s. 134.

¹⁷³ Kronika základní školy Roštín v letech 1990-2012.

¹⁷⁴ WALTEROVÁ, E. a kol. *Školství - věc (ne)veřejná: názory veřejnosti na školu a vzdělávání*. Praha: Karolinum, 2010. s. 83-84.

řeholní sestry náboženství, do kterého docházelo 20 žáků. Žáci mohli navštěvovat pěvecký kroužek. 28. října 1992 proběhla ve škole oslava spojená se 125. výročím otevření školy.¹⁷⁵

Od roku 1994 bylo vyučováno ve čtyřech postupných ročnících. Třídy se naplňovaly podle počtu dětí tak, aby ve všech třídách byl stejný nebo podobný počet žáků. Ve škole se snažili o to, aby první ročník byl samostatný. 1. prosince 1995 odešla na mateřskou dovolenou vychovatelka Jarmila Domanská a na její místo nastoupila Leona Valášková.

Ve školním roce 1995/1996 došlo k dalším personálním změnám. Paní učitelka Valášková odešla na mateřskou dovolenou a na její místo nastoupila paní učitelka Jaroslava Klyšová z Kroměříže.

V roce 1996 si škola veřejnou akademií žáků připomněla 130. výročí založení.

Od roku 1997 se na škole vyučovalo podle osnov pro malotřídní školy. Škola se začala podílet na pořádání olympiády malotřídních škol.

V roce 1999 se výrazně rozšířila nabídka zájmových kroužků a byl zaveden kroužek reedukace dyslektiků. Informace o dění ve škole byly zveřejňovány na informační tabuli, umístěné na autobusové zastávce. Do 1. ročníku nastoupilo 11 žáků, do 2. ročníku devět žáků, 3. ročník navštěvovalo devět žáků a 4. ročník žáků deset. Opět byli žáci rozděleni po dvou ročnících do dvou tříd.

Ve školním roce 1996/1997 byla výuka rozšířena na pět postupných ročníků, škola se tedy stala trojtřídní. Ve 3. třídě se vyučoval 4. a 5. ročník, tuto třídu vyučovala ředitelka Kamila Váňová. Ve školní družině pracovala vychovatelka Jaroslava Plachá ze Zdounek. Školnici Annu Tatárkovou nahradila Jana Manová.¹⁷⁶

3.2.8 Základní škola po roce 2000

Moderní školství je zaměřeno především na získávání kompetencí, proto ve vzdělávacím procesu můžeme rozlišit čtyři pilíře, podle nichž by se měli žáci rozvíjet. Jsou to oblasti učit se být, učit se žít společně, učit se jednat a učit se poznávat.¹⁷⁷ Po roce 2000 se dále rozvíjela spolupráce mezi školami v rámci okresu, tak se žáci účastnili

¹⁷⁵ Kronika základní školy Roštín v letech 1990-2012.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ ČERYCH, L. *České vzdělání a Evropa: strategie rozvoje lidských zdrojů v České republice při vstupu do Evropské unie: program Phare, projekt č. CZ 9405-01-03-01*. Praha: Sdružení pro vzdělávací politiku, 1999. s. 50.

soutěži i mimo obec, v roce 2000 to byla například recitační soutěž v Počenicích. Zájmové kroužky byly otevřeny i žákům prvního ročníku, jim byl určen například dramatický kroužek založený v roce 2000.

V následujícím školním roce byla v inspekční zprávě kladně hodnocena atmosféra ve škole. Školní rok 2002/2003 byl významný příchodem nové ředitelky paní Bárkové.

Od 1. ledna 2003 získala škola právní subjektivitu. V následujícím roce škola žádala o výjimku pro provoz malotřídní školy. Od školního roku 2003/2004 se postupně zvyšoval počet hodin na druhém stupni ZŠ s cílem sladit jej s počtem hodin na nižším stupni víceletých gymnázií. V roce 2004 byl s platností od ledna 2005 schválen nový školský zákon, který zavedl nový, dvoustupňový systém přípravy kurikula – školy mají možnost profilovat se prostřednictvím vlastního školního vzdělávacího programu, který vychází ze závazného dokumentu – rámcového vzdělávacího programu.¹⁷⁸

Od školního roku 2004/2005 pracovala škola na zavedení vlastního ŠVP. Pro pokles počtu žáků se škola stala dvoutřídní. I při malém počtu celkem 32 žáků byla připravena široká nabídka kroužků: angličtina, počítačový kroužek, kroužek dovedných rukou, kroužek zpěvu, ale také nápravný kroužek logopedický. V následujícím školním roce byly v jedné třídě spojeny tři postupné ročníky - 1., 2. a 5. Snaha vyrovnat počet dětí ve třídách převážila nad úsilím o výuku v samostatném prvním ročníku. Škola prošla během letních prázdnin rekonstrukcí a byla zateplena. Od listopadu se ředitelkou školy stala Jaroslava Plachá, která je jí až doposud.¹⁷⁹ V školním roce 2006/2007 byla zavedena povinná výuka cizího jazyka již od 3. ročníku ve shodě s Národním plánem výuky cizích jazyků.¹⁸⁰

Od roku 2007 se do vyučovacího procesu organizovaně zapojují rodiče žáků, škola pořádá pravidelné pracovní dílny žáků s rodiči, které spojují tvořivou činnost s tradičními slavnostmi zemědělského roku. Škola se v celém období zapojuje do projektového vyučování. Projektové dny jsou různě zaměřené a samotné projekty mají různé trvání. K nejúspěšnějším patřil projekt Recyklohraní, jehož prostřednictvím si mohli žáci nejen osvojit ekologické chování, ale i získat hodnotné ceny pro celou školu.

Ve školním roce 2009/2010 byli žáci ocenění mezi 50 nejaktivnějšími školami. K ekologickému uvažování má blízko i projekt nazvaný Les ve škole škola v lese, který využívá výuku v netradičním prostředí. Další třída projektů, k nimž patří například

¹⁷⁸ *Krátce z historie základního školství* [online]. [cit. 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

¹⁷⁹ Kronika základní školy Roštín v letech 1990-2012.

¹⁸⁰ *Krátce z historie základního školství* [online]. [cit. 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

Zdravé zuby nebo Ovoce do škol, učí děti dbát na zdravý životní styl. V této oblasti škola spolupracuje i s Českým červeným křížem, s pomocí proškolených lektorů se děti mohou naučit základy první pomoci. Projekt má název Štěstí přeje připraveným s vysvětlující doložkou Nauč se první pomoc. Celá škola je podle ŠVP vyučována od roku 2011/2012.¹⁸¹

Vybavení školy

Třídy jsou vybaveny novým moderním polohovacím nábytkem. Škola je zásobena moderními učebnicemi, učebními pomůckami do všech vyučovacích předmětů, didaktickou technikou, v rámci vzdělávacích projektů je rozšiřován výukový SW, doplňovány tituly ve sbírkách žákovské i učitelské knihovny, školní družina je průběžně vybavována novými hrami, stavebnicemi apod.

Celý areál školy prostorově bezproblémově vyhovuje pro současný počet žáků i personálu. Všechny třídy jsou prostorné, prosluněné. Pro výuku tělesné výchovy a relaxační činnosti je využíváno víceúčelové hřiště, fotbalové hřiště a tělocvična v místní sokolovně. Ke společnému setkávání dětí a rodičů slouží společenská místnost vybudovaná z bývalé tělocvičny. Relaxační koutek pro zdravotně indisponované žáky se nachází ve školní družině.

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využití informačních a komunikačních technologií. Výuka na PC probíhá v kmenové třídě. V současné době škola vlastní 6 počítačů, 1 notebook, 3 tiskárny a 1 kopírku. Žáci využívají 4 PC, učitelé 2 PC. K technickému vybavení patří i zpětný projektor, televizní přijímač, video, DVD a rádia s CD přehrávači. K prezentaci školy se využívá místní kabelové TV, místní rozhlas, okresní noviny, informační tabule v obci a webové stránky.

Hygienická zařízení odpovídají stanoveným normám. Stravování žáků je zajištěno smluvně v sousední budově MŠ. V době hlavní přestávky žáci využívají prostor školní družiny a společenskou místnost. Vyučující využívají k relaxaci kabinet. Mají volný přístup na internet, používají tiskárnu, kopírku a školní knihovnu bez omezení. Výhledově se počítá s úpravami okolí školy, které v současné době neposkytuje žákům možnost pobytu venku v době přestávek.

Pedagogický sbor má na plný úvazek dva členy středního věku, na zkrácený úvazek další dva členy, z toho jedna vychovatelka. V pedagogickém sboru je zastoupen kvalifikovaný

¹⁸¹ Kronika základní školy Roštín v letech 1990-2012.

učitel cizích jazyků, školní metodik prevence sociálně patologických jevů, učitelka se zaměřením na žáky s SVPU a školní zdravotník.

Převážná většina žáků jsou místní děti, menší část žáků dojíždí ze sousední vesnice. Mezi žáky a učiteli převládají hezké vzájemné vztahy. Škola má také dobré zkušenosti s integrací žáků se SPUCH. Každý žák má na základě doporučení PPP nebo SPC zpracován vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován.¹⁸²

¹⁸² *O škole: ZŠ Roštín* [online]. [cit. 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://zs.rostin.eu/o-skole/>>.

4 Osobnosti spojené s Roštínem

4.1 Učitel Jan Mrazík

Byl to bojovník za povznesení české školy a vzdělání lidu, zakladatel školy v Roštíně, v době sociální a národní persekuce stál na straně pokroku a šířením vzdělání přispíval ke svobodě a to nejen v Roštíně. Přispěl k rozvoji kulturního a veřejného života v Roštíně.

V roce 1998 uplynulo 150 let od narození učitele Jana Mrazíka. Jan Mrazík se narodil 15. června 1848 v Roštíně na Kroměřížsku. Jeho otec byl v Roštíně učitelem a regenschorim,¹⁸³ přivydělával si varhanictvím, vycvičil si kapelu, se kterou hrával při muzikách, svatbách i na pohřbech.¹⁸⁴

Mrazíkovi měli dva syny, Jana a Františka. Jan byl bystrý a nadaný chlapec. Základního vzdělání se mu dostalo ve škole u otce. Oba chlapci neměli život o nic lepší než ostatní děti. I oni museli pomáhat živit rodinu. Jakmile trochu povyrostli, dal je otec na kamenictví. Jan, který byl slabé tělesné konstrukce, si jako kamenický učeň mnoho nevydělal, těžká práce byla nad jeho síly, a proto stále prosil, aby této práce mohl nechat a jít studovat. Rodiče, jejichž životní úroveň byla opravdu nízká, se dlouho rozmýšleli, jestli syna nechat studovat, ale po roce, kdy Jan Mrazík pracoval v lomech, přece jenom svolili.

Jan svým nadáním a pílí překonal těžké začátky a stal se zanedlouho vynikajícím žákem kroměřížského piaristického gymnázia.¹⁸⁵ Na životní potřeby a na vybavení si vydělával doučováním slabších žáků. Když dokončil nižší gymnázium, zemřel mu otec. Jan musel proto zanechat studií. V nouzi, kterou doma vyvolala otcova smrt, přijal nabízené místo praktikanta u velkostatku v Roštíně. Jako praktikant si však mnoho nevydělával, ale měl deputátní¹⁸⁶ byt a stravu. Rostla mu i naděje, že se po roce služby u velkostatku stane hospodářským adjunktem¹⁸⁷ a to již bylo místo, které mu mohlo zaručit dobrý výdělek. Jan Mrazík vydržel v této službě jen jeden rok. K jeho odchodu přispěla touha po vzdělání.¹⁸⁸ Rozhodl se proto, že opustí zaměstnání a v září roku 1868 odešel do Brna, kde bylo právě zřízeno nové vyšší české Slovanské gymnázium. Zde se seznámil se spolužákem Josefem

¹⁸³ Regenschor je německé označení pro tzn. ředitele kůru.

¹⁸⁴ ZELINA, L.: K výročí významného českého učitele Jana Mrazíka. *Týdeník Kroměřížska*, 1998, č. 16, s. 5.

¹⁸⁵ Piaristické gymnázium v Kroměříži, byla církevní škola založená v roce 1687 olomouckým biskupem Karlem II. V roce 1873 byla postátněna na státní německé gymnázium a v roce 1919 byla zrušena.

¹⁸⁶ Byt, který je zaměstnanci poskytnut v rámci zaměstnaneckých výhod.

¹⁸⁷ Adjunkt je osoba přidělená někomu k pomoci, pomocník.

¹⁸⁸ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 52- 53.

Úlehrou, společně bydleli a společně se učili. Pak se v roce 1875 setkali v Bystřici pod Hostýnem. Oba se v Bystřici oženili, a to se sestrami z jedné rodiny.¹⁸⁹

Mrazík se snažil získat peníze na životní potřeby hlavně doučováním u bohatších spolužáků. Hodiny však byly špatně placeny. Tehdejší Brno bylo převážně německé a česká menšina byla nezámožná. Když časem soukromého vyučování ubývalo a nedostatek peněz postupoval do takové výše, že i podvýživa začala ohrožovat jejich zdraví, rozhodli se oba studenti, že budou učiteli. Vystoupili ze VII. třídy gymnázia a nechali se zapsat do III. ročníku učitelského ústavu, tehdy posledního. Oba doufali, že se jim soukromou pílí při učitelském povolání podaří udělat gymnazijní maturitu, aby potom mohli studovat na univerzitě.

Roku 1872 vykonali oba zkoušku učitelské dospělosti. Po absolvování učitelského ústavu měl Mrazík na vybranou mnoho míst. Na žádost svých rodáků přijal podučitelské místo v Roštíně, kam nastoupil 12. září 1872 u nadučitele Pazdířka.¹⁹⁰ V Roštíně byla už nová školní budova, na níž je dnes jeho pamětní deska. Domníval se, že se mu zde mezi svými bude dobře žít a pracovat. Ale stalo se jinak. Správce velkostatku, kterému byl Mrazík dříve podřízen, si vymohl u okresního hejtmana, aby jeho dcera nemusela chodit do školy s vesnickými žáky a aby byla vyučována soukromě podučitelem Mrazíkem. Mrazík se vyučování ujal. Ale správce se k němu choval nepěkně a za vyučování mu zůstával dlužen. Mrazík tedy další vyučování odmítl. Správce si však na Mrazíka stěžoval a Mrazík byl volán k okresnímu hejtmanovi.

Proto si poté roku 1873 podal žádost za podučitele do Bystřice pod Hostýnem. Zde pilně studoval a připravoval se ke zkoušce pro měšťanské školy a pokračoval ve studiích angličtiny a francouzštiny. Zkoušku vykonal v roce 1875.

Touha po vzdělání však vedla mladého Mrazíka stále výš. Připravoval se ke zkoušce na gymnázium. Při písemné maturitě obstál, ale před ústní zkouškou onemocněl a tuto část zkoušky už nikdy nesplnil.

Roku 1877 byl ustanoven odborným učitelem na dívčí měšťanské škole v Kladně, kde působil nepřetržitě po dvacet let. Kladenské údobí uvedlo Mrazíka do zvýšené literární, vědecké i organizační činnosti. Za dvacet let svého působení zanechal za sebou opravdu úctyhodné dílo a je znám učitelstvu jako významný pedagogický spisovatel.¹⁹¹

¹⁸⁹ ZELINA, L. K výročí významného českého učitele Jana Mrazíka. *Týdeník Kroměřížska*, 1998, č. 16, s. 5.

¹⁹⁰ *Jan Mrazík. Učitel, překladatel, organizátor*. Materiály z odborné konference v Kroměříži v roce 1998. Pířerov: Muzeum Komenského, 1998.

¹⁹¹ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 54- 55.

V roce 1879 se oženil s Boženou Distlovou. Jeho velmi mladá žena po dvou letech manželství zemřela. Pro svého syna našel novou matku v Terezii Seidlové. Z pěti Mrazíkových dětí dvě zemřely v útlém věku.¹⁹²

Roku 1897 se konala zemská učitelská konference v Praze. Za kladenský kraj byl delegátem zvolen učitel Jan Mrazík. Na konferenci se mu dostalo významného uznání. Byl zvolen do konferenčního výboru a předsedou první sekce. Nová funkce svěřená Mrazíkovi na konferenci, v níž setrval po několik let, vystupňovala jeho pracovní úsilí. Vyhledával si spolupracovníky, neznal osobní pohodlí, spánek a nešetřil ani vlastní zdraví.¹⁹³

Pracoval například pro časopisy *Pedagogické rozhledy* a *Česká škola*,¹⁹⁴ kde kromě redigování příspěvků uveřejňoval i své samostatné odborné studie, např.: „Větosloví ve škole obecné a měšťanské“, „Psychologické základy mravní výchovy se zřetelem ke škole obecné“ a jiné. Mimo to psal úvodníky, zprávy, rozhledy po současném vědeckém dění, články se sociální a politickou tematikou atd. V literárních posudcích si všímal cizí literatury, překládal díla a články spisovatelů francouzských, anglických, ruských, polských a jiných. Všechna tato práce, která vyžadovala ohromnou píli a vynaložení velké energie, Mrazíka vyčerpávala a měla vliv i na jeho povahu. Mnozí jeho vrstevníci tak došli k přesvědčení, že Mrazík byl chmurné a nepříjemné povahy.

Roku 1897 odešel Jan Mrazík jako odborný učitel do Mladé Boleslavi, kde později působil na obchodní škole a krátce před penzí se stal jejím ředitelem. Jako penzista byl pak roku 1911 povolán jako profesor na dívčí pedagogium do Přerova, kde působil tři roky. Z Přerova se odebral do Prahy. Jeho touha po Praze se tedy splnila, ale příliš pozdě.¹⁹⁵

Byl věhlasný vědec, významný pedagogický pracovník, bojovník za českou školu za Rakouska-Uherska. Celý jeho život a veškerá práce byla bojem za osvobození české školy, za její obrození a vyšší úroveň.¹⁹⁶

Jan Mrazík zemřel ve věku 75 let dne 2. července 1923 v Praze-Vršovicích u své dcery a zetě. Jeho pohřbu se zúčastnili zástupci Ministerstva školství a národní osvěty a učitelských sdružení.¹⁹⁷

¹⁹² ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 35

¹⁹³ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 55.

¹⁹⁴ BŘEZINA, V. Významný pedagog z Roštína. *Týdeník Kroměřížska*, 1993, č. 24. s. 5.

¹⁹⁵ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 55-56.

¹⁹⁶ Kdo to byl Jan Mrazík. *Zpravodaj místního národního výboru Roštín*, březen 1987, s. 10.

28. listopadu 1947 uspořádala místní rada v Roštíně přednášku učitele Františka Bukače na téma “Jan Mrazík“. Tato přednáška měla informovat občany o rodáku Janu Mrazíkovi, kterému byla pořízena pamětní deska na škole.¹⁹⁸ Podnět k uctění jeho památky podal řídící učitel Jan Kaňák, který také napsal o Mrazíkovi spis “Jan Mrazík, jeho život a dílo“, knihu věnoval zdejší národní škole. Pamětní desku zhotovil kamenosochař A. Gazda. 12. prosince téhož roku byla tato deska slavnostně odhalena za přítomnosti zástupců škol, hasičů a mnoho zdejších obyvatel.¹⁹⁹

4.2 Antonín Mozga

Muž, který dokázal všestranně hodnotit a popisovat dění v obci Roštín. Byl autorem mnoha kulturních akcí, aktivním členem požárního sboru, autorem dvou brožovaných výtisků o Roštíně. Angažoval se snad ve všech směrech kulturního života v obci.

Narodil se jako rolnický syn 11. února 1916 v Cetechovicích. Otec Vítězslav byl zemědělcem, matka pocházela z mlynářské rodiny. Antonín měl ještě dalších pět sourozenců.

Vychodil nejprve obecnou školu v rodné obci a pak tři roky navštěvoval měšťanskou školu v Kroměříži. I přes nadání mu nebylo umožněno další studium a musel pracovat jako zemědělský dělník u otce. Pro svou životní profesi si rozšířil vědomosti dvouletým studiem na Rolnické škole v Kroměříži.²⁰⁰

V roce 1951 se oženil s Miladou Hanzlíčkovou, učitelkou v Roštíně. Krátce po sňatku opustil rodnou usedlost v Cetechovicích a odstěhoval se za manželkou do Roštína. Zde pracoval jako zootechnik a doplnil si vzdělání na čtyřleté zemědělsko-technické škole v Holešově.

Dne 22. 11. 1975 mu zemřela manželka a o dva roky později, tedy v únoru 1977, uzavřel nový sňatek s Antoníí Hlavinkovou.²⁰¹

¹⁹⁷ ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Littera, 2001. s. 35

¹⁹⁸ Pamětní kniha obce Roštín. s. 242.

¹⁹⁹ Tamtéž. s. 244.

²⁰⁰ FIŠER, Z.: Antonín Mozga, rolnický syn. *Zpravodaj Muzea Kroměřížska*, 1992, č. 2, s. 25.

²⁰¹ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 57.

Byl všestranný podněcovatel kulturního života v Roštíně, básník, výborný vypravěč, člen hasičského sboru, místní knihovník, dlouholetý kronikář, zpěvák a hráč na křídlovku v roštínské kapele. Básně začal psát kolem svých dvaceti let, ale dochovalo se jich velmi málo. Ovšem i to málo dokazuje, že básnický cit v sobě měl a básně tvořil jako projev přirozeného nadání.

Byl výborným aktivním hudebníkem, hráčem na křídlovku v místní dechové kapele Roštíňance, která dokonce 4. ledna 1981 účinkovala v Československé televizi v pořadu s názvem "Souboj dechovek". Roštíňanka zahrála tehdy šest skladeb a Antonín Mozga sám zazpíval dvě hanácké písničky.

Další jeho zálibou a láskou byl hasičský sbor. Členem sboru byl od roku 1934, tedy ještě v Cetechovicích, ale nejvíce se této činnosti věnoval právě v Roštíně. Byl členem, funkcionářem a také velitelem.²⁰²

Po úmrtí kronikáře Josefa Beránka mu byla radou místního výboru tato funkce v roce 1969 svěřena. Obecní kroniku psal až do roku 1989, místy přímo vyprávěl. Každý rok zápis obohatil historickou nebo národopisnou událostí. Popsal například oslavy stoletého trvání školy, archeologické nálezy v katastru Roštína, vynášení smrtky, vítání jara v obci atd. Jako kronikář přispíval i ke vzdělávání svých kolegů. Patřil mezi nejlepší kronikáře v okrese.

Uveřejňoval články v Metodických listech vydávaných pro kronikáře obcí Muzeem Kroměřížska. Vydal publikaci zvanou "Kronika obce Roštína", ve které použil své znalosti o obci a zkušenosti kronikáře. Tato publikace vzešla z oslav stoletého výročí školy, v závěru knížečky je píseň "Roštínská", kterou sám složil pro oslavu sto let školy a která má deset slok.²⁰³

"Nezávidím Hanákovi jeho roviny,
nezávidím Valachovi kopce, doliny.
Krásná města, staré hrady nic mě netěší,
protože u nás pod Brdem je to pěknější.
Když tak na to někdy myslívám,
písničku si milou zazpívám:

Ref: Roštín, Roštín pěkná dědina, kdo ju opustí, nezapomíná.

²⁰² FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 57-59.

²⁰³ FIŠER, Z.: Antonín Mozga, rolnický syn. *Zpravodaj Muzea Kroměřížska*, 1992, č. 2, s. 27.

Rád se vrací jako k hnízdu pták, nezapomíná, že je Roštíňák.

Vodovod a elektriku dnes všude mají,
u nás byli ale první v celičském kraji.
Kostely tu máme dva a též dvě hospody
a v létě na koupališti skáčem do vody.
Náměstí je dlážděné celé,
zpíváme si proto vesele.....²⁰⁴

Vydal také publikaci s názvem “100 let požární ochrany v Roštíně 1881-1981“. Pro informovanost a soudržnost obce se rozhodl vydávat Zpravodaj obce. Za pomoci tehdejšího národního výboru vyšlo v prosinci roku 1984 jeho prvé číslo. Další dvě pak v následujícím roce, v roce 1986 to byla dokonce tři čísla, v roce 1987 vyšla dvě čísla a o rok později jedno číslo. Celkem vydal devět útlých svazků o životě v Roštíně.²⁰⁵

V únoru 1991 navštívil starosta obce Radovan Man spolu s ředitelkou mateřské školy Martou Rozsypalovou a paní Tomašíkovou Antonína Mozga, který slavil své jubileum, a to 75 let.²⁰⁶ Zanedlouho poté, 6. července 1991, kronikář, knihovník, hasič a hudebník Antonín Mozga zemřel.²⁰⁷

²⁰⁴ MOZGA, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: Školská a kulturní komise MNV, 1968. s. 40-41.

²⁰⁵ FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997. s. 61.

²⁰⁶ Obec svému jubilantovi. *Týdeník Kroměřížska, únor 1991*, ročník 13, č. 25, s. 4.

²⁰⁷ FIŠER, Z.: Antonín Mozga, rolnický syn. *Zpravodaj Muzea Kroměřížska*, 1992, č. 2, s. 28.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1. Část I. PROJEKT²⁰⁸

POZNEJ A PŘEDSTAV OBEC ROŠTÍN

Anotace

Projekt se zaměřuje na poznání obce Roštín a jejího blízkého okolí. Záměrem tohoto projektu je naučit žáky orientovat se v množství informačních zdrojů a využívat informační technologie. Prostřednictvím vlastivědného tématu se žáci učí vyhledávat informace v literatuře, na internetu, orientovat se v mapách, pracovat s textovým editorem a tvořit prezentaci. Tento projekt žákům umožní pochopit, čím je obec Roštín zajímavá.

Užitečným produktem projektu je návrh možného programu při návštěvě obce.

Projekt vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. S projektem souvisí i další vzdělávací oblasti: Informační a komunikační technologie, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a svět práce, Umění a kultura a průřezové téma Mediální výchova. Bližší přehled je uveden na konci projektu.

²⁰⁸ Osnova projektu byla vypracována na základě knihy TOMKOVÁ, A. *Učíme v projektech*. Praha: Portál, 2009.

Návrh projektu

Projekt Poznej a představ obec Roštín je krátkodobý projekt rozdělený do pěti vyučovacích hodin. Smyslem projektu je poznat nejen historii a současnost místa, kde žáci žijí, ale také obec samotnou a místa, která se nacházejí v jejím blízkém okolí. Žáci postupně využívají informačních, digitálních a multimediálních technologií a učí se s nimi pracovat.

Projekt probíhá ve školním prostředí, v kmenové učebně a v počítačové učebně. Součástí projektu je i exkurze po Roštíně a okolí. Cíl a trasu exkurze vyberou žáci ve spolupráci s učitelem. Organizačně je projekt členěn na práci v šestičlenných skupinkách a na práci společnou.

V závěru projektu žáci společně vypracují o obci Roštín brožuru a prezentaci v programu PowerPoint.

Název projektu	Poznej a představ obec Roštín
Typ projektu	<ul style="list-style-type: none">▪ podle délky: krátkodobý projekt (pět vyučovacích hodin)▪ podle prostředí: školní projekt a mimoškolní▪ podle počtu zúčastněných: společný (třídní) projekt▪ podle navrhovatele: uměle vytvořený
Doporučený ročník	1. stupeň ZŠ
Časový rámeček	5 vyučovacích hodin
Vzdělávací oblasti	<ul style="list-style-type: none">▪ Informační a telekomunikační technologie▪ Jazyk a jazyková komunikace▪ Člověk a jeho svět▪ Člověk a svět práce▪ Umění a kultura
Průřezová témata	Mediální výchova
Cíle (očekávané výstupy)	Kognitivní <ul style="list-style-type: none">▪ žák ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů▪ žák vyjmenuje základní informace o obci Roštín a o historii školství v Roštíně▪ žák používá informace z různých informačních zdrojů, používá internet, osobně se dotazuje, pátrá, zjišťuje, prezentuje a komentuje svůj výsledek

- žák vymezí a lokalizuje region podle bydliště nebo školy

Afektivní

- žák zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- žák dodržuje základní bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou
- žák si vytváří vztah k obci, ve které žije
- žák pojmenuje pocity a zkušenosti z průběhu projektu
- žák pojmenuje problémy, s nimiž se v průběhu projektu setkal
- žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Psychomotorické

- žák ovládá práci s textovými a grafickými editory
- žák zpracuje a prezentuje na jednoduché uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě
- žák ovládá funkce digitální techniky

Sociální

- žák pracuje ve skupině
- žák komunikuje v rámci skupiny a třídy se spolužáky
- žák naslouchá druhým, diskutuje s dalšími žáky, prosadí svůj názor
- žák si utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci v kolektivu
- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse
- žák čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Výukové metody	<p>Metody slovní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ monologické metody (vysvětlování, vyprávění) ▪ dialogické metody (diskuze) ▪ metody práce s knihou <p>Metody názorně demonstrační</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ demonstrace obrazů statických ▪ projekce statická a dynamická <p>Metody praktické</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ grafické a výtvarné činnosti
-----------------------	---

Motivace

1. Vyprávění o výletech žáků v obci Roštín a jejím blízkém okolí
 2. Ukázka internetových stránek obce, infokanálu obce Roštín, pohledů obce a Nové kroniky obce Roštín
 3. Diskuse o významných kulturních, přírodních a historických památkách v Roštíně
 4. Stanovení projektového úkolu
-

Vyprávění o výletech v Roštíně a okolí si žáci předem připraví. Mají za úkol ukázat/popsat jejich zajímavosti a případně je ilustrovat obrázkem nebo fotografií.

Místa, která žáci vyjmenují, budou rozřazena do dvou oblastí 1. obec Roštín a 2. blízké okolí obce Roštín.

Následuje návštěva internetových stránek obce a shlédnutí infokanálu v televizi, žáci mají za úkol rozpoznat další kulturní, přírodní a historické památky. Dále žáci pomocí metody brainstormingu odpoví na otázku: *Co vše vím o obci Roštín?*

Následně se žáci zabývají následujícími otázkami: *Jakým způsobem a kde získáváme informace o zajímavých místech a památkách? Jak naplánovat trasu a program výletu? Jak nám k tomu může pomoci počítač, internet a multimediální technika?*

Prostřednictvím dataprojektoru jsou žákům předvedeny ukázky, kde je možné najít náměty a informace potřebné k orientaci v obci Roštín a jejím okolí.

Mapování a třídění

1. Formulace úkolů a osnovy
 2. Představení informačních zdrojů
 3. Stanovení pravidel
-

Na mapě České republiky zjišťují žáci polohu obce Roštín v rámci státu. Vyjmenují, jaké přírodní památky, řeky, města a obce se v této oblasti nacházejí. Žáci poté vypráví o místech, o kterých již slyšeli, o kterých již něco vědí nebo alespoň tuší.

V následujícím kroku jsou žákům prezentovány konkrétní úkoly. Na výběr mohou být následující témata:

- Základní informace o obci Roštín
- Historie obce Roštín
- Kultura v obci Roštín
- Architektonické památky obce Roštín
- Významné osobnosti obce Roštín

Rozdělení všech 30 žáků I. stupně do skupin provádí učitel tak, aby v každé skupině spolupracovali žáci všech ročníků. Počet témat je stanoven tak, aby (při počtu třiceti žáků ve škole) žáci tvořili šestičlenné skupiny.

Každá ze skupin dostane následující materiál:

- zadání úkolů
- seznam odkazů a informačních zdrojů

Před zahájením vlastní práce jsou stanovena pravidla a žáci jsou obeznámeni se zásadami pro práci na počítačích a pro práci s informačními zdroji.

Řešení

1. Skupinová práce
 2. Zpracování informací
 3. Prezentace, hodnocení
-

Úkolem každé skupiny je najít odpovědi na zadané otázky a prezentovat získané informace. Přehled úkolů je uveden níže pod názvem Úkoly pro jednotlivé skupiny. Prostřednictvím těchto úkolů se žáci učí pracovat s odbornou literaturou, informačními technologiemi a internetem. Z velké části však navážou na dovednosti, které získali již ve výuce informatiky. Dalším úkolem žáků je pořídit k zadaným tématům obrazový materiál. Také v tomto případě mohou využít literatury, internetu nebo digitálních technologií a sami pořizovat fotografie nebo sami kreslit. Po zpracování všech úkolů následuje jejich prezentace a průběžné hodnocení.

Úkoly pro jednotlivé skupiny

Skupina 1

Téma: **Základní informace o obci Roštín**

Úkoly:

- Popiš polohu obce Roštín v rámci České republiky.
- Vyhledej aktuální počet obyvatel v obci Roštín.
- Obecně charakterizuj obec Roštín.
- Jaký znak používá obec Roštín?
- Zjisti, z jakého období pochází znak obce.
- Podle popisu nakresli farní pečeť.
- Navrhni a nakresli nový znak obce.

Seznam odkazů a informačních zdrojů:

- Roštín: www.rostin.cz
- Český statistický úřad: www.czso.cz

Skupina 2

Téma: **Historie obce Roštín**

Úkoly:

- Popiš v kostce historii Roštína.
- Zjisti, jak občané Roštína prožívali následující období. Věnujte pozornost letům: 1918, 1945.
- Vyjmenuj některé významné události v historii obce Roštín.
- Najdi informace o nejstarší historii obce a jejího okolí.
- Do kterého období byste se chtěli vypravit strojem času? Vysvětlete spolužákům proč.

Seznam odkazů a informačních zdrojů:

- Roštín: www.rostin.cz
- Mozga, A. *Kronika obce Roštína*. Roštín: MNV, 1968.

Skupina 3

Téma: **Kultura v obci Roštín**

Úkoly:

- Vyjmenuj kulturní akce a významné stavby, které je možno v Roštíně navštívit. Vyber některé z nich a představ je podrobněji.
- Popiš blíže některou z kulturních akcí, kterou jsi navštívil v Roštíně.
- Zjisti od pamětníků nebo ze psaných zdrojů, kam chodili lidé za kulturou v minulosti. Myslíš si, že možností bylo více nebo naopak méně než dnes? Proč si to myslíš a čím můžeš svůj názor podložit?
- Co víš o současných umělcích v Roštíně?
- Která umění můžete v Roštíně provozovat jako koníčka? Zjisti, jestli by ses ty, tvoji rodiče nebo prarodiče mohli přihlásit do uměleckého souboru.

Seznam odkazů a informačních zdrojů:

- Roštín: www.rostin.cz
- Rekreační areál Kamínka Roštín: www.kaminka.cz
- Koupaliště Roštín: www.rostin.cz/koupaliste.html
- Sokolovna Roštín: www.sokolovnarostin.cz
- Galerie Ctírad Kubošek: www.kubosek.cz

Skupina 4

Téma: **Architektonické památky obce Roštín**

Úkoly:

- Vyjmenuj nejdůležitější architektonické památky obce Roštín.
- Které kostely a kaple se v Roštíně nacházejí? Vyber některé z nich a podrobněji o nich vyprávěj.
- Jaké pověsti se váží k významným roštínským stavbám? Vyber jednu pověst a převyprávěj ji/zahraj ji jako krátkou scénku.

Seznam odkazů a informačních zdrojů:

- Roštín: www.rostin.cz
- Roštín: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Roštín>
- Roštínská kaple: <http://images3.kzn.vychozi.cz/Aktivita-a-akce/Aktivita/Rostinska-kaple-se-studankou-pitne-vody.aspx>

Skupina 5

Téma: **Významné osobnosti obce Roštín**

Úkoly:

- Které známé osobnosti z dějin i ze současnosti Roštína znáš?
- Komu je věnována pamětní deska na budově školy? Zjistěte podrobnosti.
- Jaké vlastnosti má podle tebe pravý hrdina? Koho/kterou osobnost bys popsal jako hrdinu?
- Kteří občané Roštína se v minulosti stali hrdiny a jak k tomu došlo? (Komu patří pomníčky v obci a jejím okolí?)
- Kdo ze současných obyvatel obce se svou prací proslavil? V jakém oboru?

Seznam odkazů a informačních zdrojů:

- Roštín: www.rostin.cz
- Jan Mrazík Učitel, překladatel, organizátor, Přerov: Muzeum Komenského, 1999.

Produkt projektu

1. Vytvoření prezentace v programu PowerPoint
 2. Vytvoření brožury v textovém a obrázkovém editoru
-

Úkolem žáků je na základě vypracovaných úkolů a dalších získaných informací vytvořit prezentaci v programu PowerPoint a knihu či brožuru v textovém editoru na téma Obec Roštín. Žáci pracují společně a při tvorbě jednotlivých produktů využívají informací ze zpracovaných úkolů a dalších materiálů.

Reflexe

1. Prezentace produktů projektu
 2. Hodnocení a sebehodnocení žáků
-

Na závěr projektu žáci prezentují své úkoly o obci Roštín pomocí programu PowerPoint a předloží učiteli vypracovanou brožuru.

Součástí reflexe je zhodnocení konkrétních splněných cílů. Žáci se vyjádří, jaké dovednosti a v jaké kvalitě během projektu získali, jaký přínos pro ně práce na projektu měla a jak se jim na projektu pracovalo. Pojmenují pocity a zkušenosti z průběhu projektu a problémy, s nimiž se v průběhu projektu setkali.

Zařazení tématu podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy

Vzdělávací oblast 5.3 Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor 5.3.1 Informační a komunikační technologie

Tematický okruh Základy práce s počítačem

Učivo

- multimediální využití počítače

Očekávané výstupy

- žák využívá základní standardní funkce počítače

Tematický okruh Vyhledávání informací a komunikace

Učivo

- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu

Očekávané výstupy

- žák při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty

Tematický okruh Zpracování a využití informací

Učivo

- základní funkce textového a grafického editoru

Očekávané výstupy

- žák pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru
- žák zvolí vhodnou grafickou úpravu textového souboru a prezentace v Powerpointu

Vzdělávací oblast 5.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor 5.4.1 Člověk a jeho svět

Tematický okruh Místo, kde žijeme

Učivo

- škola, obec, naše vlast, domov, okolní krajina

Očekávané výstupy

- žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy
- žák začlení svou obec do příslušného kraje
- žák určí polohu své obce

- žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury
- žák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a výletů

Tematický okruh Lidé a čas

Učivo

- mýty, pověsti
- regionální památky

Očekávané výstupy

- žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události obce
- žák interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije
- žák využívá knihoven, informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- žák rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti

Vzdělávací oblast 5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor 5.1.1 Český jazyk a literatura

Tematický okruh Komunikační a slohová výchova

Učivo

- čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev

Očekávané výstupy

- žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu
- žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev nebo písemný projev

Tematický okruh Jazyková výchova

Učivo

- slovní zásoba a tvoření slov, skladba, pravopis

Očekávané výstupy

- žák užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary
- žák spojuje věty do jednodušších souvětí
- žák odůvodňuje a píše správně i/y

Vzdělávací oblast 5.9 Člověk a svět práce

Vzdělávací obor 5.9.1 Člověk a svět práce

Tematický okruh Práce s materiálem

Učivo

- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- pracovní pomůcky - funkce a využití

Očekávané výstupy

- žák pracuje s materiálem podle slovního návodu a předlohy
- žák volí vhodné pracovní pomůcky

Tematický okruh Konstrukční činnosti

Učivo

- práce s návodem, předlohou

Očekávané výstupy

- žák pracuje podle slovního návodu, předlohy

Vzdělávací oblast 5.7 Umění a kultura

Vzdělávací obor 5.7.2 Výtvarná výchova

Učivo

- ověřování komunikačních účinků
 - osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

Očekávané výstupy

- žák projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti

- žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
- žák se zaměřuje při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

6 Průřezová témata

6.6 Mediální výchova

2. Část II.

KOSTEL SV. JAKUBA V POVĚSTECH

O svatém Jakobovi nad Roštínem se traduje mezi lidmi několik zajímavých pověstí.

1. První pověst se vrací do doby, kdy ještě nebyl „Jakoubek“ obehnán hřbitovní zdí a okolní louky plynule přecházely v pozemky hřbitova. Na lukách se tehdy hojně pásávaly krávy a jedné z nich zachutnala tráva i na samém hřbitově. V tu dobu zde právě hrobník kopal rov jednomu roštínskému občanovi a nechal při práci otevřené dveře do jinak nepřístupného kostela. V horkém počasí hledala kráva chládek, a tak si to nepozorovaně zamířila přímo do svatostánku. Po ukončení práce hrobník kostel uzamkl a bez prohlídky prostoru odešel. Po kravičce jako by se zem slehla. Nešťastní majitelé zvířete, které pro ně znamenalo obživu, ho ještě dlouho hledali. Po delším čase opět někdo ve farnosti zemřel a hrobník znovu otevřel dveře kostela. Za prahem dveří leželo smutné torzo uvězněné uhynulé krávy...²⁰⁹

Otázky k textu pro žáky:

1. *Kdy myslíte, že se pověst mohla nejpozději odehrát? (= kdy byla postavena hřbitovní zeď?)*
 2. *U koho nebo z jakých zdrojů si svůj odhad můžete ověřit?*
 3. *Jakým slovem dnes běžně označujeme „rov“? Kde najdete význam slova rov a co ještě dokážete o slově zjistit?*
 4. *Kam myslíte, že hrobník krávu zamkl? Jak se říká hřbitovní stavbě?*
 5. *Znáte z české literatury nebo filmu příběh, který se na takovém místě odehrává?*
 6. *Zjistěte / vysvětlete co je torzo. Pomůžou vám stejné zdroje, které jste použili u slova rov? Proč?*
-
2. Jiná pověst vypráví o červencových časech, kdy se u sv. „Jakoubka“ odehrávaly slavné a veselé poutě. Další pokračování pověsti svěřme nyní spisovateli Jindřichu Spáčilovi a jeho květnatému jazyku: „Na pouť zdaleka přicházeli lidé, veselili se, hodovali. A střílecký hrabě, aby ukázal poddaným přívětivou tvář, také přijel, jenže prostí lidé přišli pěšky, a on přicválal čtyřspřežím v krásném kočáře. Kostelu sv. Jakuba přivezl darem

²⁰⁹ BAŠČAN, M. a kol. *Chříby záhadné a mytické*. Uherské Hradiště: FUTURO, 2003. s. 66.

zlatý kalich. Sotva však vystoupil z kočáru a chtěl vejít do rychtářova domu, zpozoroval, že se ten vzácný kalich ztratil. Ať hledali, jak chtěli, kalicha nebylo. Blízko kočáru se točil chlapec, výrostek, sirotek, který sloužil v dědině jako pohunek. A lidé na něho, to prý je on, to je ten zloděj! Zavedli ho k rychtářovi, vyslyšali ho po dobrém i zlém, nutili ho bitím k přiznání, ale on se zapřísahal, že je nevinný. Potom ho vedli dědinou svázaného, aby ho odevzdali právu. A tu před jednou z chalup škubala žena hodového kohouta připraveného na pekáč. Chlapec zavolal: „Zakokrhá-li tento kohoutek, jsem nevinný.“ Lidé se smáli, ale tu se najednou mrtvý kohout postavil na nohy a mocně zakokrhal. A lidé křičeli: „Zázrak! Chlapec je nevinný!“ Pověst vypráví, že na památku toho zázraku dal hrabě kostelík sv. Jakuba zvětšit a upravit do dnešní podoby. A toho chlapce, který prokázal svou poctivost, bohatě odměnil.²¹⁰

Otázky k textu pro žáky:

- 1. Co si dnes představíte pod slovem pouť? V čem se vaše představa liší od pouť popsané v pověsti?*
 - 2. Kdo je to pohunek a kdo je rychtář? Co na vesnici dělali?*
 - 3. Kdy se tato pověst odehrává? Kde si to můžete ověřit?*
 - 4. Proč myslíte, že vesničané obvinili právě pohunka?*
 - 5. Kdy se v Roštíně koná pouť?*
3. Poslední z pověstí nás přivádí do první poloviny 19. století. Bylo právě období adventu. Vesničtí lidé tehdy vstávali časně ráno před svítáním a pospíchali do kostela sv. Jakuba na roráty. Jen málokterá rodina vlastnila spolehlivé hodiny, a proto někteří odhadovali čas jen podle kokrhání kohouta, podle slunce apod. Podobně tehdy učinila i jedna stará roštínská občanka v domnění, že se blíží už ráno a je třeba jít na bohoslužbu. Ve spěchu vzala lucernu, rozsvítila ji a pospíchala k „Jakoubkovi“. Kostelní okna už z dálky zářila do tmy pronikavým světlem svíci a zevnitř se linul podivně žalostný, táhlý zpěv. Když stařenka uchopila za kliku dveří, ozvalo se odbíjení věžních hodin, které oznamovalo teprve půlnoc. Nevěnovala mu ale žádnou pozornost a poté stanula v osvětleném chrámu. Lavice byly už plné bíle oděných lidí, jež se začali na vcházející ženu ohlížet. Občanka zpozorněla a v mžiku jí všechno rázem došlo. Mezi vyhublými světlými postavami začala

²¹⁰ BAŠČAN, M. a kol. *Chříby záhadné a mytické*. Uherské Hradiště: FUTURO, 2003. s. 67.

rozeznávat obličej dávno zemřelých sousedů, dospělých i dětí. Rychle se obrátila, přežehkala a zamířila nazpět. Postavy jí byly ale v patách. Jedna z nich, dávno umrlá tetka Horačka, ji držela za vlňák a spolu s dalšími kostnatými druhy ji táhla k ostatním. Jen zázrakem se stařenka podařilo překonat hřbitovní bránu. Najednou bylo ticho a v kostele rázem tma. Stařenka své půlnoční roráty skoro zaplatila smrtí. Její vlňáček ráno lidé našli roztrhaný na kusy a rozházený po několika hrobech.²¹¹

Otázky k textu pro žáky:

1. *Ve kterém ročním období se slaví advent Víte, kdy přesně začíná? Jaké lidové pranostiky se k tomuto dni vážou? Dokázali byste vysvětlit jejich význam?*
2. *Víte, co jsou roráty? Kde byste mohli najít podrobné vysvětlení?*
3. *Nakreslete, jak si představujete oděv, který umrlci roztrhali.*
4. *V kterém českém literárním díle byste našli podobné motivy (noční setkání s mrtvými, šťastné vyvážnutí, šaty roztrhané po hřbitově)? Z jakého období je toto literární dílo?*
5. *Myslíte, že byla tetka Horačka příbuzná stařenky Proč?*

²¹¹ BAŠČAN, M. a kol. *Chřiby záhadné a mytické*. Uherské Hradiště: FUTURO, 2003. s. 67-68.

3. Část III. EXKURZE PO OBCI

Exkurze je organizační forma výuky, která se uskutečňuje nejčastěji jako řízené pozorování v originálních podmínkách, kdy učitel chce žákům přiblížit a prohloubit teoretické poznatky. Učitel zařadí exkurzi do výuky k lepšímu pochopení učiva daného tématu žáky. Při exkurzi lze využít zejména metody výuky jako je pozorování, rozhovor, demonstrace atd.

Před samotnou exkurzí učitel zopakuje se žáky, jak se mají chovat při návštěvách cizích zařízení a v cizím prostředí a jak mají ovládat svoje jednání v podmínkách, kde může dojít při nevhodném chování nebo neuposlechnutí zákazu třeba k úrazu.

Před realizací exkurze učitel zjistí od žáků, co sami vědí, a společně utřídí všechny informace. Podstatné je nezahltit žáky údaji, ale vyzdvihnout jasné a srozumitelné informace, které by si měli žáci odnést ve formě znalostí, tedy vědomostí, dovedností a postojů.

Po ukončení exkurze učitel zadá žákům domácí úkol, aby jednoduše zpracovali, co všechno viděli a co se dozvěděli. Tento popis mohou doplnit vlastní kresbou či vystřihnutými obrázky atd.

Vyučující převezme od žáků jejich práce a organizuje veřejnou prezentaci výsledků úkolů. Se žáky analyzuje a hodnotí uložené úkoly. Některý žák nebo skupiny žáků mohou přednést referát. Součástí by měla být i diskuse o poznacích z exkurze. Nakonec vyučující provede závěrečné hodnocení, při kterém posoudí chování a přístup žáků k exkurzi a dosažené výsledky vzhledem úkolu.

Náměty pro exkurzi v Roštíně:

- 1. Kostel sv. Jakuba**
- 2. Kostel sv. Anny**
- 3. Roštínská kaple**
- 4. Sokolovna Roštín**
- 5. Kamínka Roštín**
- 6. Obecní úřad a knihovna Roštín**
- 7. Galerie Ctirad Kubošek**

4. Část IV. PRACOVNÍ LIST

1. Doplně.

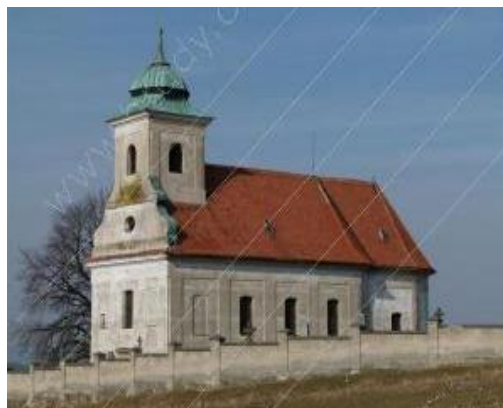
Roštín je samostatná, katastrální a politická obec ležící ve výšce 320 m.n.m., je jednou z nejstarších obcí v České republice vzdálenou asi _____ km od okresu _____ a náleží pod _____ kraj. K nejvýznamnějším památkám patří dva kostely: farní kostel _____ z roku 1847 a hřbitovní kostel sv. _____. Kostel sv. Jakuba spolu se sochou Jana Nepomuckého, která se nachází před kostelem _____ patří do státní památkové péče. K roku 2013 má obec zhruba _____ obyvatel.

2. Odpověz na otázky.

1. Ke kterému kostelu se váže mnoho pověstí?
2. Kde stojí farní kostel sv. Anny?
3. Jak se jmenovala osada, která se rozkládala v okolí kostela sv. Jakuba?
4. Jak se jmenuje zajímavá a často navštěvovaná památka, která byla vybudovaná v roce 1907 a nachází se zde socha Panny Marie?
5. Jaké kulturní akce se v Roštíně každoročně pořádají a v kterém měsíci?
6. Uveď příklad, jak obec šetří životní prostředí.
7. Kam můžeme v Roštíně jít za kulturou a uměním? Vyjmenuj co nejvíc příkladů.
8. Ze kterého roku přibližně pochází první písemná zmínka o Roštíně? Víš, o kterou zmínku se jedná?
9. Uveď, kdy se v Roštíně začalo s výstavbou elektrické sítě a kdy byl vybudován obecní vodovod.
10. Vyjmenuj všechny služby a instituce, které najdeme v budově obecního úřadu.
11. Co zdobí průčelí dnešního náměstí v Roštíně a co je na něm vytesáno?
12. Kde se nachází pomník, který zdobí bysta prvního československého prezidenta T. G. Masaryka?
13. Ve kterém roce bylo školským odborem v Kroměříži rozhodnuto, že ZŠ v Roštíně bude zrušena?
14. Ve kterém roce se v obci začala využívat sláma ke spalování a vytápění domácností?

15. S historií školy v Roštíně je spjato jedno významné jméno českého obroditele, spisovatele a bojovníka za povznesení české školy za dob Rakouska-Uherska. Byl to roštínský rodák a učitel. Napiš jeho jméno.
16. Kdy byla v Roštíně otevřena mateřská škola?
17. Které osobnosti byla v roce 1947 pořízena pamětní deska na škole?
18. Jak se jmenoval muž, který dokázal všestranně hodnotit a popisovat dění v obci Roštín? Byl autorem mnoha kulturních akcí, aktivním členem požárního sboru, autorem dvou brožovaných výtisků o Roštíně. Angažoval se snad ve všech směrech kulturního života v obci. Napsal také píseň "Roštínská", kterou sám složil pro oslavu sto let školy a která má deset slok.

3. K obrázkům napiš správné názvy míst a budov

Závěr

Předkládaná diplomová práce se zabývá oblastí historického vývoje obce a školství v obci Roštín. Zahrnuje významné události a fakta, které ovlivnily dějiny a školství v obci.

Práce vychází z obecné historie obce Roštína, aby umožnila žákům poznat důležitá historická období v dějinách obce. Přináší průřez dějinami obce od 10. století, přes I. a II. světovou válku až po současnost. Na pozadí historie obce je sledováno školství v mateřské škole od 50. let až po současnost a školství na základní škole od roku 1908, přes I. a II. světovou válku až po současný stav. V kapitolách o školství je zachyceno propojení školství se společností nejen na úrovni obce, ale i ze všeobecného hlediska.

V souvislosti s historií školství se práce zabývá činností významných osobností z dějin Roštína. Je to Jan Mrazík, roštínský rodák, učitel a bojovník za povznesení české školy a vzdělání lidu, zakladatel školy v Roštíně, který přispěl k rozvoji kulturního a veřejného života v Roštíně. Druhou osobností je Antonín Mozga, kronikář, který dokázal všestranně hodnotit a popisovat dění v obci Roštín. Byl aktivním členem požárního sboru, autorem dvou brožovaných výtisků o Roštíně.

Dále se práce zabývá kulturou a její tradicí v obci Roštín. Věnuje se zajímavým kulturním místům v Roštíně a jeho okolí. Zaměřuje se na kulturu tělesnou i duševní. Do kultury tělesné můžeme zařadit sokolovnu Roštín a koupaliště Roštín, tělesnou i duševní rovinu propojuje rekreační areál Kamínka Roštín a k duševní rovině můžeme zařadit Galerii Ctirada Kuboška a bývalý areál letního kina.

Součástí diplomové práce je projekt Poznej a představ obec Roštín, ve kterém si žáci osvojují poznatky z historie obce, vývoje školství, kultury, seznamují se i s významnými osobnostmi a prostřednictvím něhož se žáci učí orientovat v množství informačních zdrojů a využívat informační technologie. Rovněž se žáci učí vyhledávat informace v literatuře, na internetu, orientovat se v mapách, pracovat s textovým editorem a tvořit prezentaci.

Tento projekt žákům umožní pochopit, čím je obec Roštín zajímavá. Užitečným produktem projektu je návrh možného programu při návštěvě obce.

Projekt vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. S projektem souvisí i další vzdělávací oblasti: Informační a komunikační technologie, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a svět práce, Umění a kultura a průřezové téma Mediální výchova.

Projekt je doplněn exkurzí po památkách a významných místech v obci Roštín a okolí. Využívá se také propojení pověstí s místem kostela sv. Jakuba, k němuž se vážou.

Na závěr praktické části je uveden pracovní list, který slouží jako reflexe pro žáky a zpětná vazba pro učitele. Práce vhodně doplňuje výuku humanitních předmětů na 1. stupni základní školy.

Seznam použitých zdrojů

Prameny:

Mateřská škola Roštín, Školní kronika mateřské školy v letech 1946-2013.

Základní škola Roštín, Školní kronika v letech 1990-2012.

Státní okresní archiv Kroměříž, Školní kronika v letech 1908-1965.

Státní okresní archiv Kroměříž, Školní kronika v letech 1940-1945.

Státní okresní archiv Kroměříž, Školní kronika v letech 1965-1977.

Státní okresní archiv Kroměříž, Pamětní kniha obce Roštína v letech 1926-1960.

Státní okresní archiv Kroměříž, Kronika obce Roštín v letech 1961-2000.

Literatura:

BARTOŠ, J. a kol. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960. Svazek IV - okresy: Přerov, Hranice, Kroměříž*. Ostrava: Profil, 1978.

BASČAN, M. a kol. *Chřiby záhadné a mytické*. Uherské Hradiště: FUTURO, 2003. ISBN 80-903235-0-2.

ČERYCH, L. *České vzdělání a Evropa: strategie rozvoje lidských zdrojů v České republice při vstupu do Evropské unie: program Phare, projekt č. CZ 9405-01-03-01*. Praha: Sdružení pro vzdělávací politiku, 1999. ISBN 80-211-0312-4.

DOLEČEK, J. *Zlínský kraj: města a obce zlínského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima, 2006. ISBN 80-239-7619-2.

FIŠER, Z. a kol. *Nová kronika obce Roštín*. Roštín: Obec Roštín, 1997.

KASPER, T., KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.

MORKES, F. *Devětkrát o českém školství*. Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, 2004. s. 34-32. ISBN 80-901461-6-3.

MOZGA, A. *Kronika obce Roštín*. Roštín: MNV, 1968.

PEŘINKA, F. *Dějiny města Kroměříž: (dějiny let 1619-1695). Díl II. část I., II.* Kroměříž: Národní výbor, 1947.

PEŘINKA, F. *Vlastivěda moravská. II. Místopis: Zdounecký okres*. Brno: Musejní spolek, 1910.

ROTSCHEDL, J. *Mikroregion Zdounecko: Stručný průvodce dějinami a současností*. Zdislavice: Litera, 2001.

SLADKOWSKI, M. a kol. *Z Bunče na Kamínku za příběhy Chřibů*. Vizovice: Rudolf Jelínek a. s., 2009. ISBN 978-80-254-4318-7.

TOMKOVÁ, A. *Učíme v projektech*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-527-1.

WALTEROVÁ, E. a kol. *Školství - věc (ne)veřejná: názory veřejnosti na školu a vzdělávání*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1882-1.

Jan Mrazík Učitel, překladatel, organizátor. Přerov: Muzeum Komenského, 1999.

Mikroregion Koryčansko- Zdounecko. DAPA, 2004. informační mapa.

Internetové zdroje:

Biocentrum Roštín [online]. [citováno 1. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://biocentrum.rostin.cz/>>.

Galerie Ctirad Kubošek [online]. [citováno 12. 5. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.kubosek.cz/index.html>>.

Koupaliště Roštín [online]. [citováno 5. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.rostin.cz/koupaliste.html>>.

Krátce z historie základního školství [online]. [citováno 10. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.zkola.cz/zkeu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/zakladniskoly/28220.aspx>>.

Mateřská škola Roštín [online]. [citováno 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://ms.rostin.cz/>>.

O škole: ZŠ Roštín [online]. [citováno 11. 6. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://zs.rostin.eu/o-skole/>>.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. [citováno 12. 3. 2013]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. 126 s. Dostupné na World Wide Web: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

Rekreační areál Kamínka [online]. [citováno 6. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.kaminka.cz/nabidka-arealu.html>>.

Sokolovna Roštín [online]. [citováno 5. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.sokolovnarostin.cz/index.html>>.

Články:

BŘEZINA, V. Významný pedagog z Roštína. *Týdeník Kroměřížska*, 1993, č. 24, s. 5.

FIŠER, Z. Antonín Mozga, rolnický syn. *Zpravodaj Muzea Kroměřížska*, 1992, č. 2, s. 25.

GREMLICA, O. Účastník odboje vzpomíná. *Kroměřížská jiskra*, 1965, ročník 16, č. 19, s. 2.

KOŘÍNKOVÁ, M. Ctirad Kubošek: „Otevírám galerii, kde lišky dávají dobrou noc.“ *Týdeník Kroměřížska*, 2007, č. 33, s. 6.

OCÁSEK, J. Vítězný boj u Roštína. *Kroměřížská jiskra*, 1976, ročník 27, č. 16, s. 3.

ZELINA, L. K výročí významného českého učitele Jana Mrazíka. *Týdeník Kroměřížska*, 1998, č. 16, s. 5.

ZRNA, P. Další kino skončilo v Roštíně. *Zlínské noviny*, 2002, č. 154, s. 12.

Areál Kamínka navštívilo letos přes deset tisíc lidí. *HIT*, 2002, č. 44, s. 13.

Kdo to byl Jan Mrazík. *Zpravodaj místního národního výboru Roštín*, březen 1987, s. 10.

Obec svému jubilantovi. *Týdeník Kroměřížska*, únor 1991, ročník 13, č. 25, s. 4.

Stalo se před 20 lety v Roštíně. *Kroměřížská jiskra*, 1965, ročník 16, č. 16, s. 2.

Sokolovna v Roštíně bude sloužit školákům už letos. *Zlínský deník*, 2003, č. 265, s. 9.

Z bojů o osvobození Roštína. *Kroměřížská jiskra*, 1960, ročník 11, č. 15, s. 3.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Aneta Bartošová
Katedra:	Společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, PhD.
Rok obhajoby:	2013

Název práce:	Historie, dějiny školství a kulturní tradice v obci Roštín
Název v angličtině:	History, history of schooling and cultural traditions in the town Roštín
Anotace práce:	<p>Práce se zabývá obcí Roštín na Kroměřížsku. Popisuje základní údaje o obci, stručnou charakteristiku kultury, zabývá se historií obce a vývojem školství v Roštíně od jeho počátků dodnes. Stručný popis historie obce slouží jako podklad pro sledování vývoj základního školství v obci.</p> <p>Praktická část se zabývá návrhem projektu pro žáky prvního stupně základní školy. Cílem projektu je poznávání obce Roštín, na projekt navazuje exkurze po významných historických a kulturních místech v Roštíně. K získání zpětné vazby a hodnocení úspěšnosti samostatné a skupinové práce žáků se využívá pracovní list.</p>
Klíčová slova:	Základní informace o obci Roštín, historie obce, vývoj školství v Roštíně, osobnosti Roštína, kultura v Roštíně, projekt a pracovní list
Anotace v angličtině:	<p>The thesis deals with the village Roštín which lies in the district of Kroměříž. Basic data about the village as well as a description of its cultural and community life in the past as well as in present are provided. An outline of the village history serves as a background for the main focus of the thesis which is to describe the schooling tradition in the village and to trace it to the present days.</p> <p>The practical part of the thesis aims to design a school project helping the elementary school pupils (1st - 5th grade) to learn more about the village of Roštín. The project consists in individual and group research done by the pupils. A tour along several places of historical and cultural importance is an integral part of the project. To elicit feedback upon the results of the pupils' research worksheet are used.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Basic data on Roštín, the village history, the history of schooling in Roštín, famous personalities, cultural events, school project, worksheet
Rozsah práce:	83 stran
Jazyk práce:	čeština

